

VOGELWACHT UDEN E.O.

- Voorzitter** : Jan-Willem Hermans
Broekmorgen 28, Uden
Tel.: 0413-269804
- Secretaris** : Liesbeth Verkaar
Oliemolenstraat 53, Uden
Tel.: 0413-265397
- Penningmeester** : Anita van den Acker
Raam 523, Uden
Tel.: 0413-253151
- Bestuursleden** : Peter van de Braak, Jacques Raats en John Opdam
- Bankrelatie** : ABN-AMRO Uden, rekeningnummer: 60.99.68.254

“HET BRUUIJSEL” - nummer 1 - 2010

- Redactieleden** : Liesbeth Verkaar, Jolanda Rutten, Jan-Willem Hermans,
John Hermans, Peter Noy en vacature.
- Typewerk + correctie:** Tineke Huijs
Plantsoen 30, Heesch
Tel.: 0412-451911
E-mail: tenphuijs@home.nl
- Tonny Vlamings
Vosseweide 8, Veghel
Tel.: 0413-365528
E-mail: tvlamings@hetnet.nl
- Eindredactie + kopij** : Peter Noy
Eikenwal 186, Uden
Tel.: 0413-251691
E-mail: pknoy@hetnet.nl
- Drukwerk + omslag** : Graphiset B.V. te Uden.
- Samenstelling** : Graphiset B.V. te Uden.
- Verspreiding** : Lies Schoenmakers (coördinatie), Sandra van de Burgt en vele anderen.

“HET BRUUIJSEL” verschijnt 4x per jaar in een oplage van 295 exemplaren

- Clubgebouw** : De Groenhoeve
Artillerieweg 3, Uden (bij Kinderboerderij)
Tel.: 0413-250047
- Website Vogelwacht** : www.vogelwachtuden.nl **E-mail:** info@vogelwachtuden.nl

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar toestemming voor hebben gegeven.
Men dient dan wel het Bruuijsel als bron te vermelden.

Inhoudsopgave

Colofon.....	Redactie	01
Inhoudsopgave.....	Redactie	02
Mededelingen Redactie	Jolanda Rutten	03
Van de Bestuurstafel... ..	Liesbeth Verkaar	04
Oplossing van de kerstpuzzel.....	Joop Bergsma	06
Adverteerders onmisbaar voor Vogelwacht Uden e.o.....	Peter Noy	07
Hulp voor de Slechtvalk	Peter Noy	08
In gesprek met... ‘Jan van den Tillaart’	Liesbeth Verkaar	10
Verjaardagsvisite of ziekenbezoek; geef een kalender!	Liesbeth Verkaar	13
Stootvogelwerkgroep; ‘2009, weer een matig daljaar’	William van der Velden en Piet van der Voort	14
PTT wintervogeltelling ‘der Eisenbahn entlang’	Leo Ballering	18
Uitslag Vogelwacht Uden fotowedstrijd 2009.....	Peter Noy	19
JeugdVogelwacht... ‘Eidooier’	Peter van de Braak	20
Natuurgebied ‘de Maashorst’	Albert van Rosmalen	22
Dialezing ‘eigen werk’	Jacques Raats	25
Eten en gegeten worden	Joop Bergsma	26
Bijzondere Waarnemingen.....	Peter van de Braak	29
IVN Uden heeft dringend bestuursleden nodig!.....	Liesbeth Verkaar	30
Vogelbescherming steunt onze stootvogelwerkgroep!.....	Liesbeth Verkaar	31
VLU werkdag erg nuttig.....	Ernest de Groot	32
Avondexcursie Uilen zeer succesvol!	John Opdam	33
Wetenswaardigheden.....	John Hermans	36
Klapekstertelling in de Maashorst.....	Peter van de Braak	38
Werkgroep Senioren... ‘Lentekriebels’	Johan van Roosmalen	39
Uilenballenuitpluisavond.....	John Opdam	40
Nieuwe SOVON Districtscoördinator voor Noord-Brabant	Leo Ballering	42
Stichting de Groenhoeve zoekt extra huurders.....	Peter Noy	44
Flevopolder in het wit.....	John Hermans	45
Activiteiten werkgroepen Vogelwacht Uden	Redactie	46
Vogelwacht - Winkel.....	Jacques Raats	48
Verjaardagskalender Vogelwacht Uden te koop!.....	Jacques Raats	49
Vogelwacht Uden aanwezig op de ‘Ujese Baggemèrt’	Peter Noy	50
Advertenties.....	Redactie	51

Let op: Sluitingsdatum KOPIJ voor het volgende Bruujssel is op 1 juni 2010

Mededelingen van de Redactie

Wow, wat een winter hebben we achter de rug zeg! Het leek dit jaar maar niet op te houden. De vijver in onze tuin is echt de hele winter bevroren geweest. Alleen het watervalletje niet, dat bleef geduldig door stromen. Dit tot groot genoegen van de vogels, hier was altijd helder water te halen. Ook hebben we natuurlijk lekker veel gevoerd zodat de vogels op een paar

Boomklever

meter van het raam te bewonderen waren. En dit jaar hebben we weer een aantal dagen bezoek gehad van de Boomklever! Net als vorig jaar. Verder was het in onze tuin vooral druk met mezen en vinken. Zelfs de Groenling heb ik maar één keer gezien en de staartmezen lieten het ook afweten dit jaar. Misschien toch doordat onze tuin een grote verandering ondergaan heeft het afgelopen jaar? Onze burens hadden wel een maand lang dagelijks een Kuifmees op de voedertafel en bij ons liet hij zich niet zien. Ik had verwacht dat ik die Kuifmees dan ook wel naar onze tuin zou kunnen lokken, maar dat ging dus mooi niet...

In dit Bruujssel nog veel meer verhalen over de afgelopen winter. De jeugd heeft het programma wel aan moeten passen vanwege de weersomstandigheden, maar is toch elke maand 'echt naar buiten' geweest. De meeste verhalen beschrijven een wit landschap, ijzige fietspaden en barre kou. Maar er wordt ook alweer vooruitgekeken naar de Lente, zoals de webcams die weer via Internet te volgen zijn. En er wordt hard gewerkt aan de toekomst. Zo hebben we een activiteit van de scouting begeleid en zijn de cursussen weer gestart. Hoe meer mensen we interesseren in vogels, hoe beter.

En natuurlijk hebben we weer een heleboel achtergrondverhalen, zo beschrijft Joop Bergsma de gruwelijkste sprookjes, is er weer van alles te lezen over de Maashorst, is het IVN op zoek naar nieuwe bestuursleden en zijn er ook weer diverse verslagen te lezen van excursies. Binnen de Redactie hebben we het afgelopen najaar versterking gekregen van Tonny Vlamings uit Veghel. Zij houdt zich, naast Tineke Huijs, bezig met het corrigeren en opmaken van de tekst. Tonny; welkom binnen de Redactie en alvast heel erg bedankt voor jouw medewerking!

Rest mij nog de lezers veel leesplezier toe te wensen! En natuurlijk ook heel veel plezier in het veld, in de tuin of waar dan ook in het mooiste seizoen: de Lente!

Namens de Redactie,
Jolanda Rutten

Oproep Redactiemedewerker (m/v)

Wij zijn nog op zoek naar een enthousiast schrijver (m/v) die de Redactie wil komen versterken. Een afwisselende en gevarieerde functie binnen een gedreven redactieteam. Wanneer je graag een bijdrage aan ons mooie Bruujssel wilt leveren (4 redactievergaderingen per jaar), geef je dan zo spoedig mogelijk op bij Peter Noy, e-mail: peternoy@hetnet.nl.

Van de Bestuurstafel...

Wat een winter, zoveel sneeuw en ijs hebben we lang niet gehad! Het lijkt wel of je dan nog meer van de eerste lentetekenen geniet, van de eerste vogelzang en de weer opgestarte inventarisaties. Het bestuur heeft weer niet stil gezeten, hieronder lees je wat er allemaal besproken is.

Inventarisaties 2010

Er komt een vrijwilligersavond op woensdag 28 april voor alle mensen die meegewerkt hebben aan de inventarisaties van de Maashorst (dus ook de mensen die de planten, insecten en amfibieën en dergelijke hebben geïnventariseerd). Nico Ettema zal dit regelen. Er zijn nog twee hokken onbezet, zijn er nog leden die willen tellen in de buurt van Zeeland? Op dinsdag 16 maart was er een mini-piepcursus zeldzame soorten in de Groenhoeve voor de inventariseerders.

Teun en Thijs

Weer Vogelwacht Uden-leden bij 'Vroege vogels'. Dit keer waren onze ex-jeugdleden Teun van Kessel en Thijs Fijen aan de beurt. Ze vertelden dat het vogelen echt niet alleen voor oude mannen met baarden is. Ze zijn al jaren bloedfanatiek aan het 'soorten jagen' en met veel plezier. Maar ze hebben de beginselen van het vogelen toch maar mooi bij Vogelwacht Uden geleerd!

Huiszwaluwentil

We hebben dit jaar als thema 'Huisvesting' gekozen. We willen onder andere de Huiszwaluw aan huisvesting helpen. Hans van den Heuvel heeft twee bevestigingspalen, maar er zijn er vier nodig. Er wordt een vergadering belegd. Er zitten vier tillen in de planning; twee in Uden, één in Boekel en één in Zeeland. Alle leden met twee rechterhanden zijn van harte welkom om mee te helpen.

De keet (telpost Brobbelbies)

Er wordt afgezien van een luifel, omdat die te vandalismegevoelig is. Wel kan er een afdak van zeil met haken gemaakt worden, zodat tellers tijdens de vogeltrektelling toch droog kunnen staan. De keet kon niet bij Staatsbosbeheer geplaatst worden, hij staat nu bij Hans van den Heuvel in Boekel. Jos van der Wijst houdt contact met Staatsbosbeheer hier over.

Cursussen

De Vogelcursus is 4 maart jl. gestart en heeft maar liefst éénenveertig cursisten, De Piepcursus is gestart op 1 februari met zestien deelnemers. Op 21 maart en 25 april hebben we excursies in de Maashorst met cursisten van de beide cursussen. Weer veel belangstelling dus.

De Vitrinekast

Deze is recent aangeschaft en staat in de Groenhoeve om alle opgezette vogels nog mooier ten toon te stellen. De oude kast gaat naar de bovenverdieping. De nieuwe kast moet nog worden ingericht. We schaffen alleen nog opgezette vogels aan zoals een Geelgors of een Roodborsttapuit, echt kernsoorten voor de Maashorst. Hier is een budget voor uitgetrokken.

Waterschap Aa en Maas

Op zaterdag 23 januari hebben Jan-Willem Hermans en Peter van de Braak met het Waterschap langs de Leijgraaf gelopen. Op vier tot vijf plekken worden wanden afgestoken en er wordt een boom omgetrokken als broedplaats voor de IJsvogel. Ook komt er een betonnen wand met broedgaten. Bij de Aa wordt ook gekeken, dit moet een meanderende beek worden, waardoor de broedplaatsen meer op een natuurlijke manier ontstaan. Het IJsvogelrapport staat op onze website onder 'documenten'. Dit alles heeft ook te maken met ons thema 'Huisvesting'.

Brieven Gemeente Uden

Er zijn twee brieven naar de gemeente gestuurd over de adoptiesoort (count down 2010) en de Steenuil aan Morgenweg. Wij vinden dat er gebiedscompensatie voor de Steenuil moet komen, alleen kasten hangen is niet voldoende. Er is een gesprek met Wim Althuizen (gemeente Uden) toegezegd. De Provincie kiest wel de adoptiesoort: de Grauwe Klauwier (zie foto) en maakt een plan van aanpak. Er is een lezing in Venray over de Grauwe klauwier door Ruud van Dongen. We willen hem vragen om ook in de Groenhoeve een lezing te verzorgen waarbij de Stuurgroep Maashorst aanwezig is.

Grauwe Klauwier

Werkgroepenavond

Op maandag 22 maart wordt er een werkgroepenavond gehouden. John Opdam maakt een powerpoint-presentatie. Alle (nieuwe) leden zijn uitgenodigd. Als jullie dit lezen is deze avond al geweest. Hopelijk was er een goede opkomst en kunnen de werkgroepen weer nieuwe leden inwerken.

Informatiefolders

We hebben al een stuk of acht onderwerpen klaar, ideeën voor andere onderwerpen zijn nog welkom. Allerlei onderwerpen worden belicht op een A4tje dat in drieën is gedeeld (drieluikfolder). Ze kunnen worden uitgedeeld in de winkel of onze kraam.

Lezing Maashorst

Een lezing over de Maashorst door Ernest de Groot en Peer Verkuijlen wordt gehouden op woensdag 21 april. Dit ook in verband met de inventarisaties. Ernest zal vooral vertellen over het waterbeheer. Een hoge grondwaterstand is erg belangrijk voor vogels.

‘Baggemèrt’

Een kraam op de ‘Baggemèrt’ als ludieke actie. Op carnavalsmaandag hebben vele mensen hier met veel plezier een vogelquiz gedaan. Bij Jan-Willem de Haan, John de Haan en Peter de Haan mocht je deze quiz doen, met als prijs een boswandeling (een borrel én onze publiekswandeling op zondag 14 maart). Een kalender kopen was zeer gewenst, maar de verkoop viel nog wat tegen.

Groenhoeve luidt noodklok

In alle kranten heeft het stuk gestaan waarin de Groenhoeve de noodklok luidt. Dit heeft gelukkig resultaat gehad, er zijn nu verschillende nieuwe huurders. Er is een begrotingstekort, dus nieuwe huurders zijn van harte welkom. Wel moeten de clubs nu rekening mee houden met inplannen van de activiteiten.

Toon de Smit van Vogelasiel Someren overleden

Op vrijdag 12 februari overleed op 68-jarige leeftijd geheel onverwacht Toon de Smit, de grondlegger van het Vogelasiel Someren. Dit asiel werd door hem begin jaren tachtig opgericht aan de Boerenkamplaan in Someren en heeft sinds die tijd onderdak geboden aan vele duizenden, vaak ook exotische, vogels. Op www.vogelasiel-someren.nl vind je meer informatie. Wij steunen het asiel met € 0,50 per lid per jaar. Dat wordt dus ieder jaar meer met het stijgen van ons ledenaantal. Het werk van Toon wordt gelukkig voorlopig voortgezet door de vrijwilligers.

Ledenadministratie

De volgende nieuwe leden hebben zich aangemeld:

uit Uden: Annelies Vliexs, Folkert Nijboer, Marty van de Ven, Henry Hendriks, Jet Verstappen en Toon Rovers, uit 's-Hertogenbosch; Dick en Vera Slaa, uit Middelbeers: Louis van den Ouweland, uit Velp: Frans Loeffen, uit Oss: Bernadette de Valk, uit Grave: Rob en Lia Lobel, uit Geffen Theo en E. Vos en uit Volkel: Elleke van den Eijnde. Alle nieuwe leden welkom bij de club en veel vogelplezier!

Willie Bergmans heeft tijdens het werk zijn arm gebroken en Jo Donkers is door de gladheid gevallen; gevolg, een gebroken bekken en pols. Simon Koopmans is verhuisd naar een verzorgingshuis in 's-Hertogenbosch, hij bedankt alle vogelaars voor een fijne tijd bij onze club.

We hebben nu 334 leden en 25 jeugdleden, de maandagenda wordt per e-mail naar 270 adressen verstuurd. Als je een ander e-mail adres hebt, geef dit dan even door aan het Secretariaat of aan info@vogelwachtuden.nl.

Namens het Bestuur,
Liesbeth Verkaar

Oplossing van de kerstpuzzel met vogelgeluiden

1. **Huismus:** *tsjilp tsjev tsjilp tsjelp tsjuurp*
2. **Staartmees:** *srieh-srieh-shrie zerr pt of zepp*
3. **Kleine Karekiet:** *trext trext trext TIRri TIRri truu truu Tle tre tre wi-wuu-wu tre tre truu truu TIRri- TIRri*
4. **Groenling:** *dsjruiuuuuuuuh juupp-juupp-juupp juurrrrrrr tuj-tuj-tuj-tuj juIE tsjipp-ts-jipp-tsjipp-tsjipp-tsjipp duurduurduurduur juurrrrrrrrr*
5. **Boompieper:** *zit-zit-zit-zit tsja-tsja-tsja-tsja surrrrrrrrrrrr SIIII-a-twet-twet-twet-twet- SI-wa SIIwa SIIwa SIIhwa tsja-tsja-tsja*

Dat viel beslist niet mee, maar Lies Schoenmakers had ze alle vijf goed! Het heeft haar naar eigen zeggen wel wat nachtrust gekost, maar die fles overheerlijke Vogelwachtwijn heeft ze dubbel en dwars verdiend. Proost, op je gezondheid Lies!

Joop Bergsma

Adverteerders onmisbaar voor Vogelwacht Uden e.o.

Ook dit jaar willen wij onze trouwe adverteerders weer in het zonnetje te zetten. Sinds een groot aantal jaren sponsoren zij Vogelwacht Uden door het plaatsen van een advertentie in ons prachtige clubblad. Vogelwacht Uden is daar natuurlijk erg blij mee. Met deze extra inkomsten kan de Redactie de drukkosten in de hand houden. Gelukkig is iedereen bereid om hun steentje hieraan bij te dragen. Ondanks een lastige economische periode, het afgelopen jaar, is iedereen voor 2010 hoopvol gestemd! We gaan er vanuit dat we het ergste achter de rug hebben en dat de consumentenbestedingen evenals de bedrijfsinvesteringen weer een positieve lijn laten zien.

Subsponsor is Drukkerij Graphiset uit Uden, die de full color omslagen van het Bruujsel alsmede het binnenwerk sponsort. Zij werken het clubblad verder compleet af (hechten, nieten etc.). Tevens een woord van dank aan Theo Peters Timmerwerken uit Veghel die belangeloos hout aanlevert voor de fabricage van nestkasten en voederplankjes.

Nieuwkomers dit jaar zijn Paalman Elektrotechniek B.V. uit Uden en Hans van den Heuvel Machinale Houtbewerking uit Boekel. Bedankt voor jullie steun aan Vogelwacht Uden!

Het bestuur bedankt hierbij alle adverteerders en subsponsors voor de prettige samenwerking. En voor onze leden... loop eens binnen bij onze adverteerders!

Enorm Snijders Metaal	Kapelstraat 1	5401 EC	Uden
Rijwielhandel Wim de Wilt	Kerkstraat 4	5401 BE	Uden
De Bruin Verzekeringen	Velmolenweg 87	5401 HL	Uden
Woningstofeerder Van der Heijden	Neringstraat-Oost 7-9	5401 GM	Uden
Slagerij Knobbout	Drossaard 12	5403 ET	Uden
Kanters Loonbedrijf	Duifhuizerweg 8	5406 TB	Uden
Nobru Technisch Personeel B.V.	Rondweg 73	5406 NK	Uden
Het Bloemenmagazijn	Botermarkt 5	5404 NV	Uden
Tuincentrum De Kleuter	Goorkensweg 1	5408 SC	Volkel
Cock Uland, de Fietsenwinkel	Drossaard 47	5403 ES	Uden
Atriensis B.V., Thuis in wonen	Insulindelaan 124	5613 BT	Eindhoven
Honden en Katten Speciaalzaak 4Feedt	Volkelseweg 26	5405 NA	Uden
Aannemingsbedrijf Jan Peerenboom B.V.	Volkelseweg 6	5401 NA	Uden
Boekhandel Bert van der Heijden	Mondriaanplein 12	5401 HX	Uden
Super de Boer De Laak	Drossaard 14-18	5403 ET	Uden
Foto Rooijmans	Markt 10	6021 VD	Budel
Paalman Elektrotechniek B.V.	Nistelrodeseweg 7b	5406 PT	Uden
Hans van den Heuvel Houtbewerking	Leurke 2a	5427 EE	Boekel

Hulp voor de Slechtvalk

‘Vogelwacht Uden plaatst slechtvalknestkast op CHV gebouw’

Op zaterdag 23 januari jl. hebben leden van Vogelwacht Uden een slechtvalknestkast op het dak van de CHV te Veghel aangebracht. Op 65 meter hoogte werd een speciaal daarvoor geconstrueerde nestkast aan de dakrailing van de mengvoedersilo bevestigd. Ondanks de ijzige kou was de klus binnen een uur geklaard. De verwachting is dat de kast binnen afzienbare door een koppel slechtvalken wordt bewoond.

Coördinator Peter van de Braak van Vogelwacht Uden geeft aan dat in de omgeving van de CHV het afgelopen jaar slechtvalken zijn gesignaleerd. “Voor ons was dat aanleiding om contact te leggen met Hans Claassen van de CHV waarin gevraagd werd om een slechtvalknestkast te mogen plaatsen. Dat was niet aan dovemansoren gericht”, vertelt Van de Braak lachend. “Een bijkomend voordeel is dat Slechtvalken verzot zijn op duiven en daar hebben ze bij de CHV een broertje dood aan. Ze geven nogal eens overlast in verband met het mengvoer wat daar gemaakt wordt. Twee vliegen in een klap dus.” Jan van den Tillaart en Willy van Lanen van de werkgroep Roofvogels hebben de kolossale kast binnen twee avonden in elkaar getimmerd.

Hoge snelheden

De zeldzame slechtvalk is een supersnelle rover die met snelheden tot wel driehonderd kilometer per uur zijn prooi uit de lucht grijpt. Dit doet hij om een zwerm vogels uiteen te jagen, waarna hij één van de verwarde vogels achtervolgt en slaat. Een variatie hierop is de techniek waarbij na de duikvlucht overgegaan wordt in een razendsnelle horizontale vlucht vlak boven het terrein. De slechtvalk veroorzaakt hiermee grote paniek bij foeragerende vogels, waardoor hij een vogel kan slaan, direct na een spectaculaire achtervolging. Tijdens de meerdaagse excursies van Vogelwacht Uden naar de Waddeneilanden hebben we dat spectaculaire jaren verschillende keren kunnen waarnemen. Deze oorspronkelijke rotsbewoner broedt bij voorkeur op hoge gebouwen.

Slechtvalk

De laatste jaren is de populatie in Nederland weer wat gegroeid waarbij het over enkele tientallen broedparen gaat. In 2006 werd de Nederlandse slechtvalk populatie geschat op ca. 32 broedparen. De slechtvalk is dus bezig met een zeer trage, maar gestage opmars in ons land. Dit met dank aan de nestkasten die zijn opgehangen in- of aan met name hoge industriële gebouwen, zoals elektriciteitscentrales. Peter van de Braak: “door het plaatsen van nestkasten op hoge industriële gebouwen en TV torens proberen we deze spectaculaire roofvogel van de ondergang te redden.”

Uiterlijk

De slechtvalk is een vrij forse valk met een krachtig lichaam, lange spitse vleugels en een relatief korte staart. De bovenzijde is blauwgrijs bij volwassen exemplaren en bruin bij juvenielen. De borst is licht met donkere vlekken/streepjes. De kop is scherp getekend waarbij zijn duidelijke afgeronde baardstreep op een witte wang een opvallend kenmerk is. Zoals bij bijna alle roofvogels is het vrouwtje duidelijk groter dan het mannetje en kan dus ook grotere prooien vangen. Ze eten bijna alleen maar vogels, bij voorkeur duiven. Het aanbod van prooivogels wordt bepaald door het biotoop waarin zij zich op dat moment bevinden. Dat varieert van kleine soorten tot vogels als Blauwe Reiger of Aalscholver. Wie meer wil lezen over deze spectaculaire roofvogel, kijk op www.werkgroepslechtvalk.nl.

Intensieve voorbereiding

Jan van den Tillaart en Willy van Lanen, beiden leden van Vogelwacht Uden, zijn dagen in de weer geweest om de juiste voorbereidingen te treffen om een slechtvalkkast op het CHV gebouw te mogen plaatsen. Jan van den Tillaart: “We hebben in de buurt van het CHV regelmatig een jagende slechtvalk gespot. Dat was voor ons aanleiding om Hans Claassen, Hoofd Technische Dienst van de CHV, te benaderen met de vraag om een kast op het 65 meter hoge silogebouw te mogen plaatsen”. In deze regio zijn slechtvalknestkasten geplaatst op het Provinciehuis in 's-Hertogenbosch en op de TV zendmast van Haaren (bij Oss) en de Mortel (bij Gemert). Recent is daar een valkensuite op het negentig meter hoge Eindhovense Vestedatoren bijgekomen. Sinds 2006 bivakkeert daar een slechtvalkenpaar op een vensterbank aan de zijkant van de toren. Hopelijk voelen ze zich nu thuis in hun nieuwe ‘penthouse’, aldus het verslag in het Brabants Dagblad van 5 maart jl.

Slechtvalknestkast op CHV gebouw

Binnen no time geklaard

De kast, die van waterbestendig betonplex is gemaakt, meet tachtig bij zestig centimeter en is zestig centimeter hoog. “Een heel gevaarte, dat we in twee avonden in elkaar hebben getimmerd”, vertelt Jan enthousiast. Tijdens die bewuste zaterdag, waarop het snijgend koud was, werd het materiaal 's middags met een aanhanger aangevoerd en via een smalle bouwlift naar boven getransporteerd. De laatste vijf meter werden de onderdelen aan een touw naar boven gehesen. Het Brabants Dagblad (Tom Vos) was voor deze exercitie exclusief aanwezig en kon het perfecte samenspel van nabij meemaken. Alles liep gesmeerd en binnen no time was de klus geklaard. Nu maar wachten op het moment dat een koppel slechtvalken dit luxe onderkomen uitkiest om er voor nageslacht te zorgen.

Wie alle foto's (60 stuks) wil bekijken van het plaatsen van de slechtvalknestkast kijk op: <http://www.mijnalbum.nl/Album=PHGSWM6D>

Peter Noy

In gesprek met ... 'Jan van den Tillaart'

Deze rubriek bestaat al vijf jaar en in die tijd heb ik al heel wat leden geïnterviewd, maar ik ben zelden iemand tegengekomen die zo fanatiek met vogels bezig is. Een gedreven man, ik geloof niet dat ik overdrijf als ik Jan zo noem. En eigenlijk gebeurt het allemaal een beetje achter de schermen. Misschien kunnen we Jan door dit interview een beetje beter leren kennen.

Alles bewaard

Jan woont in Mariaheide net aan de rand van het dorp, tegenover een enorm maïsveld. Uden en Veghel liggen heel dichtbij, maar toch heb je het idee dat hij heerlijk landelijk woont. Hij woont er met zijn vrouw Anita en zijn zoon woont tijdelijk ook weer thuis, omdat hij een huis gaat bouwen. Hij heeft twee zoons van achtentwintig en dertig jaar oud. Het huis heeft Jan van zijn ouders overgenomen en is dus al een tijdje binnen de familie gebleven. Het is een mooi huis met een grote tuin. Als ik binnenstap, heeft hij al verschillende mappen klaarliggen. Hierin bewaart hij alle gegevens van excursies die hij gemaakt heeft en van zijn verdere 'vogelaargeschiedenis'. En dat gaat heel ver terug, wel vijftientwintig jaar. Hij kan dus bijvoorbeeld nu nog terugzoeken welke vogels hij gezien heeft tijdens een excursie in 1985.

Pien (dochter van William van der Velden)

Het begon allemaal toen hij met zijn schoonvader op pad ging om naar vogels te luisteren in het Wijboschbroek te Schijndel. Ze gingen dan samen 's morgens om vier uur al de natuur in om geluidsopnames te maken van de zingende vogels. Eerst ging dat vrij primitief met een cassettedeck en een microfoon op een lange steel. Ze hoorden bijvoorbeeld de Nachtegaal, Zanglijster en de Wielewaal. Van deze opnames maakte zijn schoonvader een mix van mooie muziek met vogelzang. Jan liet me een stukje horen van het nummer 'Albatros' van Fleetwood Mac met een Zanglijster op de achtergrond. Het klonk erg mooi en zo heeft hij heel veel opnames gemixt. Hiermee heeft hij bij Jan de interesse voor vogels opgewekt. Naderhand gebruikten ze een parabool met richtmicrofoon en veel modernere apparatuur om geluidsopnames te maken. Jan heeft ook al zijn notitieboekjes bewaard met alle waarnemingen. Kleine boekjes waar van week tot week in geschreven staat wat hij allemaal gezien heeft. Helaas is enkele jaren geleden zijn auto 'meegenomen', met inhoud natuurlijk, met ook zijn verrekijker, telescoop en notitieboekje van 1999 tot 2001. Een verrekijker kun je nieuw kopen, maar dat boekje is onvervangbaar. Zo liet hij mij bijvoorbeeld zien dat hij op 22 maart 1987 zijn eerste Torenvalkenkast heeft opgehangen. Hierna was deze kast ieder jaar bezet! Nu controleert hij ieder jaar negentien Torenvalkenkasten rond Mariaheide die in de loop van de jaren geplaatst zijn. Hij vond in zijn mappen ook nog een brief gericht aan het bestuur van Vogelwacht Uden ter gelegenheid van ons tienjarige bestaan. Dit is nu zeventien jaar geleden. Hij is geschreven op 11 februari 1993. Hierin legt hij uit wat de 'Mariaheidegroep' aan uilen en stootvogelbescherming doet. Vrij kort hierna zijn ze bij ons lid geworden. Wat hij ook terugvond waren verslagen van de jeugdgroep die hij samen met Gé, William en Willy heeft opgericht. Met zes kinderen, waaronder zijn twee zonen, gingen ze naar natuurgebieden en daar werden verslagen van gemaakt. Ook de Oostvaardersplassen stonden toen al op het programma.

Zijn zonen waren toen tien en twaalf jaar oud. In de winter van 1984-1985 heeft hij een vogelcursus gevolgd in Son. Ik zag verschillende plaatjes, die wij ook in onze vogelcursus gebruiken onder andere van de vogelbouw. Nu geeft Jan zelf les in onze vogelcursus, die op 4 maart jongstleden weer begonnen is en vertelt hij zelf over de vogelbouw.

Kameraden

Willy van Lanen had op een gegeven moment een foto gemaakt en was bij Gé van Boxmeer en aan de hand van dia's aan het bekijken wat voor een vreemde vogel dat wel niet was. Alle boeken geraadpleegd, maar niets gevonden. Toen belden ze Jan of hij het misschien wist. Volgens hem was het een vrouwtje Rietgors en dat was het ook, gemaakt op 'de Roost' in Keldonk. Toen vroeg Gé of Jan een keer zin had om mee de natuur in te gaan en hiermee werd een begin gemaakt met regelmatig samen de natuur in te gaan om vogels te kijken. Want Gé was weer een kameraad van Willie van Lanen en William van der Velden is weer een neef van Gé. Jarenlang hebben Gé, Willie, William en Jan iedere zondagochtend een excursie gemaakt (en nog steeds). Er werd steeds een ander natuurgebied bezocht en er werd trouw bijgehouden wat ze zagen. William typte daar een verslag van en Jan kreeg een kopie. Later is daar Bart van de Wielen nog bijgekomen. Gé woont tegenwoordig met zijn vrouw Susan in Spanje. Hij heeft een aantal kamers voor de verhuur: Corijo Rural in Andalusië en daar gaat Jan regelmatig naar toe. Daar is het ook goed vogelen, vooral in het vroege voorjaar als het hier nog koud is. Er staat een link op onze site van zijn vakantiecomplex. Best leuk om eens naar te kijken. Met deze vriendengroep wordt er ook regelmatig bij Jan in de tuin 'Jeu de boule' gespeeld, er ligt een baan in zijn tuin. Tijdens het spelen horen ze regelmatig de Steenuil of de Kerkuil roepen. Ook vanuit zijn slaapkamer kan Jan regelmatig roepende uilen horen. Gaaf lijkt me dat! En hij heeft de IJsvogel bij zijn vijver gehad en gefotografeerd. De foto hangt in zijn keuken. Het is zijn favoriete vogel. De tuin is net een vogelparadijs; Anita zorgt er voor dat ze goed te eten hebben en Jan maakt zelf voederhuisjes. Er is veel water in de tuin en dat trekt altijd vogels aan. Ook de Sperwer wordt regelmatig gesignaleerd. Op zaterdag 20 februari had hij weer een nieuwe tuinsoort en wel een Pestvogel die door een oplettende buurvrouw was ontdekt.

Jan tijdens een van zijn wandelingen

Vogelwacht Uden

Jan heeft ook nog bij de vogelwerkgroep Veghel gezeten, Peter Vlamings was daar toen ook al bij. Tijdens excursies in de Maashorst kwamen ze vaak Udense vogelwachters tegen. Die vertelden over de jaarlijkse waddenexcursies en dat leek hen wel wat. Daarop besloten ze om ook lid te worden van Vogelwacht Uden. Dit was in 1994 en gelijk gingen ze mee met onze jaarlijkse waddenexcursie. Hierna gingen ze bijna ieder jaar mee naar de wadden.

Uilenwerkgroep

Al vanaf 1989 is Jan voor de uilen actief. Na een lezing bij het I.V.N. Veghel van Ger van de Oetelaar, destijds coördinator van de Kerkuilen, is die interesse ontstaan. Het controleren van de uilenkasten heeft hij eerst altijd met Gé en William gedaan. Gé had een machinale timmerwerkplaats, dus aan hout voor uilenkasten kon hij altijd komen.

Ook nu Gé in Spanje woont, heeft hij zijn adresjes waar hij hout kan krijgen voor de kasten. Hij heeft nog nooit een cent uitgegeven aan hout en al heel wat kasten gehangen. Hij knutselt graag. In een dorp kennen de mensen elkaar nog en Jan werd in Mariaheide al snel de 'uilenman' genoemd. Door het hangen van kerkuilenkasten gaat het nu een stuk beter met de Kerkuil. Nu zit Jan bij onze uilenwerkgroep onder leiding van John Opdam. Zoals de meeste leden wel weten, was Jan een van de eerste in Nederland die broedende Kerkuilen op zijn zolder had met een camera. Eerst kon hij de uilen zien op zijn televisie door middel van een analoge camera. Dat was in 1998. Tijdens het televisie kijken kon hij even overschakelen om te zien hoe het met de Kerkuilen ging. Daarna is er een verbinding gemaakt met internet en kon de hele wereld meekijken naar de uilen van Jan. De zolder hangt vol met snoeren en stekkers. Alles is mede geïnstalleerd door Jan Vloet, Peter van de Braak en Toy Janssen. Dat is toen toch wel de primeur geweest, nu kijken we allemaal mee met 'www.beleefdelente.nl' van Vogelbescherming. Helaas hebben de uilen vorig jaar niet in de kast gebroed, het was een slecht muizenjaar. Wie weet wat dit jaar brengen gaat. Jan dacht dat er nu misschien al een uil op eieren zit, want die vloog niet weg toen we op zolder kwamen. Het zou wel erg vroeg zijn, normaal beginnen ze rond Koninginnedag met broeden. Maar als er genoeg voedsel is, kunnen ze in principe het hele jaar broeden. Kerkuilen kunnen wel vijftien jaar oud worden.

Stootvogels

Ook voor deze vogels is Jan actief. Eerst onder leiding van Piet van der Voort en nu is William van der Velden de coördinator van deze werkgroep. Jan gebruikt hiervoor een spiegel op een aluminium buis gemonteerd met verlengstokken om in de nesten te kijken. Hiermee worden nesten van stootvogels vanaf de grond gecontroleerd. Hij vindt dat als je meer tijd uittrekt om de vogels te inventariseren, je ook meer broedgevallen kunt noteren. Zo heeft hij vorig voorjaar zijn vaste ronde eenmalig aan iemand anders overgedaan (Piet van der Voort) en hebben ze meer tijd besteed aan het zoeken naar nesten van de Boomvalk.

Boomvalk (foto Carel van der Sanden)

Dit leverde drie extra broedgevallen op, alleen omdat er intensiever gezocht is. Als het blad aan de boom is, oriënteert hij zich met GPS (Global Positioning System; satelliet plaatsbepaling systeem). In de winter worden door middel van GPS oude kraaiennesten op de kaart gezet. Boomvalken broeden vaak in een oud kraaiennest. Van nesten maken heeft de valkenfamilie geen kaas gegeten. De Steenuil doet het nu niet beter, maar er worden meer broedgevallen opgemerkt, omdat er nu met geluid en intensiever wordt geïnventariseerd. Het is een tijdrovende klus, maar, naar nu dus blijkt, wel de moeite waard. Jan heeft ook de kast voor de Slechtvalk in elkaar getimmerd, die bij de Cehave in Veghel geplaatst is. Hij heeft samen met Willy van Lanen en Peter van de Braak meegeholpen met het plaatsen van de kast, hoog boven de A50 snelweg. De vogel is al gesignaleerd in de buurt van de kast, nu maar hopen dat hij/zij een partner vindt en het tot broeden komt. Voedsel genoeg, want er komen veel duiven af op het voer dat gemaakt wordt bij Cehave. En duif is de belangrijkste voedselbron voor de Slechtvalk. Naast de stootvogels en de uilen doet Jan samen met Willy en William nog mee aan de PTT wintertellingen (Punt Transect Telling project voor wintervogels). Dit doen ze tussen 15 december en 1 januari. In het vorige Bruujsel staat een uitgebreide uitleg hierover. Ook Roeken tellen doet hij al tien jaar. De Roek is een kolonievogel en gaat achteruit.

Alle gegevens gaan naar SOVON. En van 1991 tot 1998 heeft hij meegedaan met het Broedvogel Monitoring Project (BMP) in het waterwingebied van Veghel. “Wat vind je nu zo boeiend aan vogels”, was mijn logische vraag na de opsomming van deze indrukwekkende lijst van activiteiten. Vooral het buiten zijn vindt hij heerlijk. Voor zijn werk is hij voornamelijk bezig met bodemonderzoek en metingen in de weg- en waterbouw. Zijn ervaring is dat je tijdens de koffiepauze (ook buiten) vaak de mooiste waarnemingen doet. “Je hoeft niet altijd rond te sjouwen, als je ergens rustig gaat zitten, komen de vogels vanzelf naar je toe. Dit geldt ook voor natuurgebieden. Zoek een mooi plaatsje en ga lekker zitten”, is zijn motto. Daar kan hij echt van genieten. Jan gaat ook mee naar Marokko in april. Daar zullen ze ongetwijfeld weer veel mooie waarnemingen doen. Zo blijkt maar weer; achter de schermen wordt heel veel werk verzet en ik twijfel er niet aan dat Jan dit nog heel lang zal blijven doen, want de vogels zijn hem erg dierbaar!

Liesbeth Verkaar

Verjaardagsvisite of ziekenbezoek: geef een kalender!

Begin dit jaar heeft ons bestuur verschillende dozen met kalenders aangeschaft. Deze verjaardagskalenders zijn ontworpen en opgemaakt door Mignon van de Wittenboer en er staan alleen foto's van onze eigen leden op. Daar zijn we best trots op, we hebben veel talent binnen onze club. Het is dan ook een prachtige kalender geworden, die tijdloos is en heel lang meegaat.

Om nu deze kalenders aan de man te brengen, willen we jullie vragen om één of enkele kalenders cadeau te doen of te verkopen. Ga je misschien op verjaardagsvisite, op ziekenbezoek of zomaar bij iemand op bezoek, neem dan eens een kalender voor die persoon mee in plaats van een bloemetje of een fruitmand. Het is een erg origineel cadeau en bovendien laat je zo zien dat je betrokken bent bij de vogels en bij je club. Door deze kalenders te geven, draag je weer een klein beetje bij in het bewust maken van mensen. Ze kunnen op de foto's zien hoe mooi vogels zijn en vaak nog dicht bij huis ook. Hoe meer mensen bewust worden van de schoonheid van vogels, hoe meer mensen bereid zijn deze ook te beschermen. Behalve de kalender cadeau te doen aan iemand, kun je natuurlijk ook proberen de kalender te verkopen aan je familie of kennissen. Want echt, vijf euro voor een mooie kalender is niet duur, kijk maar eens in de boekwinkel. Daar zijn ze vaak veel duurder!

Je kunt de kalenders halen bij één van onze bestuursleden of bij de winkelbeheerder Jacques Raats: Maasstraat 65 in Veghel, of winkel@vogelwachtuden.nl. De kalenders kosten € 5,- per stuk. (een bloemetje kost ook al snel € 5,-). Voor grote afname van vijftientig of meer kalenders zijn er speciale prijsafspraken mogelijk. Hopelijk kunnen we op jullie rekenen. Er zijn meer dan genoeg kalenders, dus voel je vrij om er zoveel mogelijk cadeau te doen of te verkopen! Je doet je club er een groot plezier mee!

Namens het Bestuur,
Liesbeth Verkaar

Stootvogelwerkgroep: '2009, weer een matig jaar'

In 2007 was er sprake van een recordjaar in positieve zin. In 2008 was er sprake van een recordjaar, maar dan in negatieve zin. Ook 2009 is niet veel beter. Een evenaring van het aantal broedparen en zelfs minder eieren dan in 2008. Gelukkig wel een lichte stijging van het aantal uitgevlogen jongen. Natuurlijk zijn er aanwijsbare verbanden te vinden tussen bijvoorbeeld broedresultaten en weertype en broedresultaten en beschikbaarheid van voedsel etcetera. Ieder jaar is weer een verrassing wat broedresultaat betreft en dat maakt het spannend en leuk.

We proberen uiteraard ons waarnemingsgebied constant te houden en in 2009 betekent dat net als voorgaande jaren: Maashorst-Zuid tot boven de Brobbelbies, wijde omgeving van Mariaheide en Erpse bossen en Volkel-Odiliapeel. Het veldwerk is uitgevoerd door zestien personen die vaak groepsgewijs opereren, maar ook zijn diverse gebieden door waarnemers alleen bezocht. Zoals elk jaar zijn de horsten van de volgende soorten gevolgd: Boomvalk, Buizerd, Havik, Sperwer, Torenvalk en Wespandief. Alle inspanningen hebben uiteindelijk tot de volgende resultaten geleid:

Het totaal

Jaar:	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	47	47	72	48	63	71	56	54	60	49	61
Eieren	137	151	231	128	184	210	163	171	217	168	217
Jongen	128	125	185	114	144	196	139	150	185	143	164
Uitgevlogen	117	109	180	101	140	173	124	137	166	126	137

Buizerd 2009 (foto Willy van Lanen)

2009 blijkt dus net als 2008 een bijzonder mager jaar. Landelijk gezien was er een laag aanbod aan (veld-)muizen, zelfs nog lager dan in 2008. Pas in juli, augustus trok de veldmuizenstand weer aan. Dat was natuurlijk te laat voor onze roofvogels om tijdens het broedseizoen van te profiteren. De konijnen doen het in Brabant en Zeeland nog enigszins goed vergeleken met de rest van Nederland, maar een vetpot is het ook met de konijnen niet. Met de hazen gaat het ronduit slecht. Voor de sociale wespen was het een redelijk jaar, zeker beter dan 2008. Vertaald naar roofvogels zou je dus mindere resultaten verwachten voor Torenvalk en Buizerd, iets beter voor Wespandief. Het aanbod aan vogels zou normaal moeten zijn, tenminste als je naar het totaal kijkt. Dat zou dan ook kunnen gelden voor de broedresultaten van Sperwer, Havik en Boomvalk. Zie voor de trends per soort de soortbesprekingen hieronder. Regionaal zijn er natuurlijk soms afwijkingen van het landelijk patroon en er zijn veel meer factoren dan alleen beschikbaarheid van voedsel die een rol spelen.

De resultaten per soort vertonen het volgende beeld:

Boomvalk

Boomvalk	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	6	2	4	3	3	3	2	1	0	0	2
Eieren	16	6	8	8	7	5	5	0	0	0	6
Jongen	16	5	7	8	6	5	5	0	0	0	6
Uitgevlogen	15	4	5	8	5	5	5	0	0	0	3

In 2009 een dik record aan boomvalkbroedsels gevonden. Dat lijkt fantastisch, mede gezien de dalende landelijke trend. Hier hebben we echter te maken met een waarnemerseffect.

De Mariaheidegroep is al jaren verantwoordelijk voor alle gevonden boomvalkennesten. In 2009 heeft die groep zich intensiever met het speuren naar Boomvalken bezig gehouden. Dat heeft geresulteerd in het enorme aantal van zes gevonden boomvalkenbroedsels. Alle nesten worden gevonden in het boerenland. In de omgeving van de Maashorst wordt helaas al jaren niets meer gevonden. Met twee nesten op hoogspanningsmasten, drie keer populier en één keer eik is de gemiddelde nesthoogte 23,8 meter.

Boomvalken ringen 2009 (foto Jan van de Tillaart)

Buizerd

Buizerd	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	11	14	26	18	19	26	21	17	17	16	16
Eieren	20	20	51	27	31	48	35	34	41	21	36
Jongen	20	17	41	27	25	44	30	31	31	17	30
Uitgevlogen	19	16	41	24	23	38	28	29	28	14	25

Buizerd	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Nesten	11	14	26	18	19	26	21
Gem. nesthoogte	11	12	12	10	8,8	12	12
Gem. legselgrootte (geteld)	1,8	1,8	2,3		2,5	2,5	2
Gem. jongen per nest	1,8	1,2	1,6	1,5	1,3	1,7	1,4
Gem. uitgevlogen per nest	1,7	1,1	1,6	1,3	1,3	1,6	1,4

Een verder dieptepunt in het aantal gevonden broedsels. Ook landelijk gezien presteerde de Buizerd slecht. De gemiddelde legselgrootte blijft dalen (te weinig voedsel in de pre-eilegfase?). Verrassend genoeg is het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen behoorlijk hoog.

Zouden regionaal de muizen eerder (vanaf mei) aangetrokken zijn dan landelijk of zou de Buizerd profiteren van de jonge konijntjes waarvan er hier met name rondom de boerderijen nog behoorlijk aantallen lijken te zijn?

Havik

Havik	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	12	10	15	8	14	14	10	7	8	5	7
Eieren	29	25	43	19	28	31	27	23	26	17	21
Jongen	29	24	35	19	24	28	23	19	22	15	16
Uitgevlogen	28	22	33	18	23	25	21	18	20	14	15

Er is een landelijke trend dat er steeds minder grote en middelgrote vogels in onze bossen voorkomen. Daar heeft onze Havik natuurlijk veel last van, maar mogelijk kan hij dit gemis opvangen door meer in de steden en dorpen te gaan jagen.

Havik 2009 (foto Carel van der Sanden)

Sperwer

Sperwer	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	6	9	12	7	13	13	10	13	19	10	20
Eieren	24	37	49	22	45	55	41	44	75	46	80
Jongen	21	34	35	19	38	52	39	38	66	44	58
Uitgevlogen	18	30	34	15	38	44	36	33	55	39	45

Ook hier is sprake van een langjarige landelijke trend die de sperwerstand beïnvloedt. Er is sprake van een sterke afname van het aantal zangvogels in boerenland en een toename van de vogeldichtheid in de dorpen. Aangezien wij vooral roofvogels monitoren in de Maashorst en het boerenland, en minder in plaatsen als Uden zelf, is dit een mogelijke verklaring voor het feit dat we het aantal broedsels van de Sperwer steeds maar zien dalen. Er is minimaal één geslaagd broedsel meer dan hierboven geregistreerd, hiervan zijn echter geen details bekend.

Torenvalk

Torenvalk	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	11	12	15	11	13	13	12	15	16	18	16
Eieren	48	63	80	50	> 72	> 68	> 55	> 67	> 82	> 84	> 74
Jongen	42	45	67	39	51	65	42	59	71	67	54
Uitgevlogen	37	37	67	36	51	60	34	54	63	59	49

Een enorm laag aantal eieren in 2009. De extreem lage stand van muizen (met name veldmuis is van belang) in de pre-eilegfase zal hier waarschijnlijk debet aan zijn. Wat verder opviel is dat de Torenvalken gemiddeld erg laat aan de gang waren. Voor het eerst viel landelijk de gemiddelde eerste eileg in mei (2 mei). Vorig jaar bijvoorbeeld viel dit nog op 21 april en vanaf 1996 viel dit altijd tussen 18 en 29 april.

Wespendief

Wespendief	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	0	0	0	1	1	2	1	2	0	0	0
Eieren	0	0	0	2	0	2	0	3	0	0	0
Jongen	0	0	0	2	0	2	0	3	0	0	0
Uitgevlogen	0	0	0	2	0	1	0	3	0	0	0

Helaas in 2009 weer geen broedsels gevonden, wel zijn er op andere plaatsen in de Maashorst geslaagde broedsels gemeld. Zie hiervoor het (nog komende) verslag van Edward Sliwinski.

Samenvattend

In onze regio een behoorlijk slecht jaar voor de roofvogels (stootvogels, red.). Zeer weinig nesten gevonden. Als je kijkt naar de broedresultaten per succesvol nest, dan zijn die nog alleszins redelijk.

Jaar	Nesten	Ei (geteld)	Jong / nest	Uitgevlogen / nest
2009	47	3,0	2,7	2,5
2008	47	4,4	2,7	2,3
2007	72	4,2	2,6	2,5
2006	48	4,6	2,4	2,2
2005	63	4,4	2,2	2,2

Als er mensen zijn die ons willen helpen met ons veldwerk, dan horen wij dat graag. Je kunt je melden bij william.vandervelden@home.nl.

Namens de Werkgroep Stootvogels,
William van der Velden en Piet van der Voort

Literatuur:

- * Bijlsma R.G.: Trends en broedresultaten van roofvogels in Nederland in 2009.
- * De Takkeling Jaargang 18 (2010), nummer 1.

Wespendief in de vlucht

PTT wintervogeltelling 'der Eisenbahn entlang'

Voor de derde keer is op 27 december 2009 de SOVON PTT (Punt Transect Telling) gedaan langs het Duitse Lijntje (van de Goorsche bossen tot Eerde). Over die route wordt tussen half en eind december op twintig punten precies vijf minuten geteld en over Nederland wordt dat al dertig jaar op meer dan vierhonderd routes gedaan, zodat een meerjarig overzicht van de wintervogelstand wordt verkregen. Na het weeralarm van 20 december (sneeuwstormen) en een week slecht weer is het een week later zes 'Veghelse Vogelaars' toch weer gelukt de wintertelling te voltooien. Sommige fietspaden waren nog glibberige ijsvlakten maar over het algemeen waren de wegen goed begaanbaar evenals de meeste delen van het Wijboschbroek, waar we normaal flink moeten baggeren.

Met de vorstperiode van voorgaande week moeten er veel vogels weggetrokken zijn, want we hebben weinig zangvogeltjes gezien, geen 'grijze' ganzen, geen steltlopers en geen 'winterlijsters': Kramsvogels of Koperwiek. De watervogels daarentegen, braken wel alle dagrecords! Bij de telpunten langs de Leijgraaf was dit nog niet zo te merken maar aangekomen bij de plasjes in 't Ven bij de afrit van de A50 Veghel-Noord was het meteen goed raak: maar liefst 110 Wilde Eenden en drieënveertig Meerkoeten. Helaas was daar ook een Sperwer net na

Wintertaling

de bel, die dus niet meegeteld mocht worden. En op het tweede telpunt bij de Aa was het weer raak. Bij het nieuwe natuurgebiedje vlak onder het viaduct over de A50 bij de weg naar Heeswijk-Dinther zaten naast de Wilde Eenden, ook zevenentwintig Krakeenden, zes Nijlganzen en drie Wintertalingen, zie foto (een nieuwe soort!). Een stuk verder op de Zuid-Willemsvaart zaten maar liefst drieënveertig Tafeleenden en zestien Kuifeenden naast de honderdplus Wilde Eenden en Meerkoeten. Daar zaten ook Futen en Aalscholvers.

Over de hele telling werden ook opvallend veel Knobbelzwanen (veertien) en Blauwe Reigers (acht) gezien, in ieder geval meer dan in de voorgaande jaren! Andere nieuwe soorten voor ons waren de Kleine Bonte Specht in het Wijboschbroek, Putters op drie plaatsen en negen Veldleeuweriken. Maar de missers mochten er ook wel wezen. Op twee plaatsen werd een Sperwer net na de bel gezien, we hebben geen enkel zoogdier geteld. Daarnaast dus geen Grauwe- of Kolgans, geen Kievit, Witte Kwikstaart, Boomklever, Goudhaan of Keep. Sijsjes werden wel gehoord maar dan weer niet op een telpunt. Wel werd in het Wijboschbroek het bekende 'fietspompje' gehoord alleen was het dit keer niet de Zwarte Mees maar Peter die nu voor de tweede keer in drie jaar fietspech had! Gelukkig kon hij met enig pompen toch nog de Bunders bereiken alwaar er warme soep en brood de tellers weer een beetje deed opwarmen.

In totaal zijn er dit jaar 2.267 vogels geteld, verdeeld over zesenvieftig soorten; het talrijkst was de Wilde Eend (548), gevolgd door Kokmeeuw (454) en Houtduif (287). Al met al was het weer een ontzettend leuke telling en een zeer genoeglijke jaarafsluiting! Namens de tellers Karin en Ton Hermans, Wolter Brongers, Arend Vermaat en Peter Vlamings.

Leo Ballering

Uitslag Vogelwacht Uden fotowedstrijd 2009

Zestien fotografen van Vogelwacht Uden hebben hun mooiste foto van 2009 ingestuurd. We hebben erg veel positieve reacties over de fotowedstrijd binnengekregen. Het blijkt dat we veel fototalent binnen onze club hebben. De kwaliteit van de ingezonden foto's was erg hoog waardoor het altijd lastig is om een winnaar aan te wijzen. Zo'n kleine vijftig Vogelwachters hebben de afgelopen weken hun stem uitgebracht. De foto van het Visdiefje, gemaakt door Mark van Els uit Sint Antonis, verzamelde maar liefst 81 sterren! Op gepaste afstand gevolgd door de foto van de Grauwe Ganzen gemaakt door Marc Gottenbos (44 sterren) en op de derde plaats Carel van der Sanden met zijn foto van de Groenpootruiter (34 sterren). De Redactie bedankt hierbij iedereen (inzenders én stemmers) voor hun enthousiaste bijdrage en zorgt ervoor dat de prijswinnaars een oorkonde zullen ontvangen. Van harte proficiat met jullie uitverkiezing! Wie weet, kunnen we dit initiatief een goed vervolg geven?

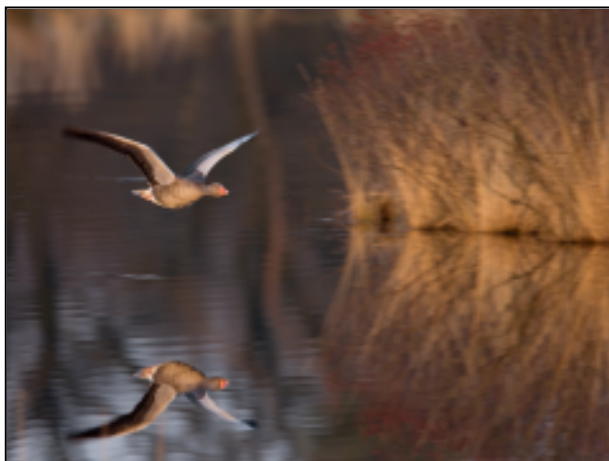

Plaats 1

Naam: Visdief

Fotograaf: Mark van Els

Aantal sterren: 81 *

Plaats 2

Naam: Grauwe Ganzen

Fotograaf: Marc Gottenbos

Aantal sterren: 44 *

Plaats 3

Naam: Groenpootruiter

Fotograaf: Carel van der Sanden

Aantal sterren: 34 *

JeugdVogelwacht

Iedere derde zaterdag van de maand komen ze bij elkaar om te beleven wat vogels kijken is. Soorten als Klapekster, Nachtzwaluw en Kerkuil pronken op hun waarnemingslijsten. JeugdVogelwacht Uden is hét voorbeeld voor alle volwassen leden. Een verslag van activiteiten mag als eidooier dan ook niet ontbreken in het Bruujssel.

Seizoen 2009/2010

Braakballen en Tuinvogels

In de koude maand december hebben we gekozen voor een binnenactiviteit. Braakballen uitpluizen is altijd een leuke activiteit met de jeugd. Met behulp van pincetten, tandenborstels en vergrootglazen gingen we aan de slag. Eerst heel voorzichtig zo'n 'vieze' bal vastpakken,

openbreken en maar pluizen. Alle botjes werden apart in een bakje gedaan. Op een voorbeeldblad kon men de botjes op een schets leggen. Om nu alle botjes bij elkaar te verzamelen was toch wel een hele klus, met name de botjes van de staart. De gevonden schedeltjes hebben we getracht op naam te krijgen wat ook niet meeviel. We hebben onder andere spitsmuizen, woelmuizen en huismuisschedeltjes gevonden. In een braakbal werden wel zes spitsmuisschedeltjes gevonden! Na al dat gepluis zijn we toch nog even naar buiten gegaan. Rondom de Groenhoeve hebben we de volgende vogels gespot: Ekster, Turkse Tortel, Kokmeeuw, Zwarte Kraai, Kauw, Pimpelmees, Staartmees, Koolmees, Houtduif, Merel, Roodborst, Wilde Eend, Gaai, Grote Bonte Specht, tja en sommigen zagen ook nog een Optigon (soort kip), Witte Eenden, Hollandse Kriel, Witte Duif. De laatste soorten natuurlijk op de Kinderboerderij. Als laatst hebben we de opgezette vogels in de Groenhoeve op naam gebracht. Gelukkig konden we de boeken erbij gebruiken, maar die waren niet voor iedereen nodig

VLU-werkdag

Helaas ging de VLU-werkdag op 16 januari niet door. De reden was dat er veel sneeuw lag wat het gevaarlijk maakt om te snoeien. Maar om deze ochtend dan niets te plannen leek ons geen goed idee. Vandaar dat we een winternatuurwandeling hebben bedacht. Op zoek naar diersporen en vogels in het besneeuwde bos. Voordat we het bos inliepen werd er volop sneeuwballen gegooid. Een enkeling vond al direct reeënsporen en vermoedelijk een fazantenspoor. In het besneeuwde bos waren mooi de dierenwegen te zien. Op sommige plaatsen was het zelfs erg druk.

Met de jeugd blijven we niet altijd op de paden, maar soms ook dwars door het bos. Hier hebben we een dassenburcht gevonden die er verlaten bij lag, waarschijnlijk waren alle dassen in winterslaap. In het beekdal hoorden we het kekkeren van de Kleine Bonte Specht. Hij liet zich jammer genoeg niet zien. En als we dan op de Slabroekse Heide uitkomen, gaan we ook even naar onze bekende uilenboom. Hier hebben we vele braakballen kunnen rapen terwijl de twee Ransuilen ons aandachtig aankeken. Over het bos kwamen wel honderden Kolganzen over, verder op weg naar het zuiden. Ondanks de kou is het uiteindelijk een geslaagde ochtend geworden, waarbij we ook nog leuke dingen hebben gezien!

Werkdag op Hemelrijk

Op carnavalszaterdag hadden we het onderhoud van de oeverwaluwand gepland. Helaas kon het die dag niet doorgaan, het zand was namelijk bevroren. Vandaar dat we het een week uitgesteld hadden. Die ochtend was het toch nog best fris maar het zand was dankzij de zorg van Marc Poulussen toch bruikbaar. Marc had samen met Martien de Jager al wat voorwerk verricht, alle gaten waren uitgeboord. Nadat we de jeugd alles verteld hebben over de Oeverwaluw zijn we aan de slag gegaan. Met het speciale gereedschap werden vele gaten gevuld. Deze keer met gemengd zand (wit/zwart). Met kleine groepjes zijn we ook nog even vogels gaan kijken, met name de eenden die op de plas zaten. Een jeugdlid had hier zelfs geen vogelboek bij nodig, in een oogopslag haalde hij er een Kuifeend, Tafeleend en vrouwtje Brilduiker tussen uit! Dit zijn onze toekomstige vogelaars! Na het vullen van alle gaten waren we door Ton Derks uitgenodigd in Zeeroversland. Hier kregen we warme chocola aangeboden en mochten we natuurlijk ook gebruik maken van de grote glijbaan. Een geslaagde dag die we dankzij Mark en Martien perfect hebben kunnen organiseren.

Echt naar buiten?

Ken je kinderen die wel warmlopen voor een grote portie natuur op elke derde zaterdag in de maand en die hier erg graag tijd voor vrij willen maken? Geef ze de gratis 'Buitengids', die is te downloaden op onze site of laat ze contact opnemen met mij, zodat ze zich op kunnen geven. Een keer vrijblijvend meelopen kan natuurlijk altijd. Opgeven kan op www.vogelwachtuden.nl klik op het plaatje 'Jeugdgroep'.

Peter van de Braak,
Coördinator JeugdVogelwacht

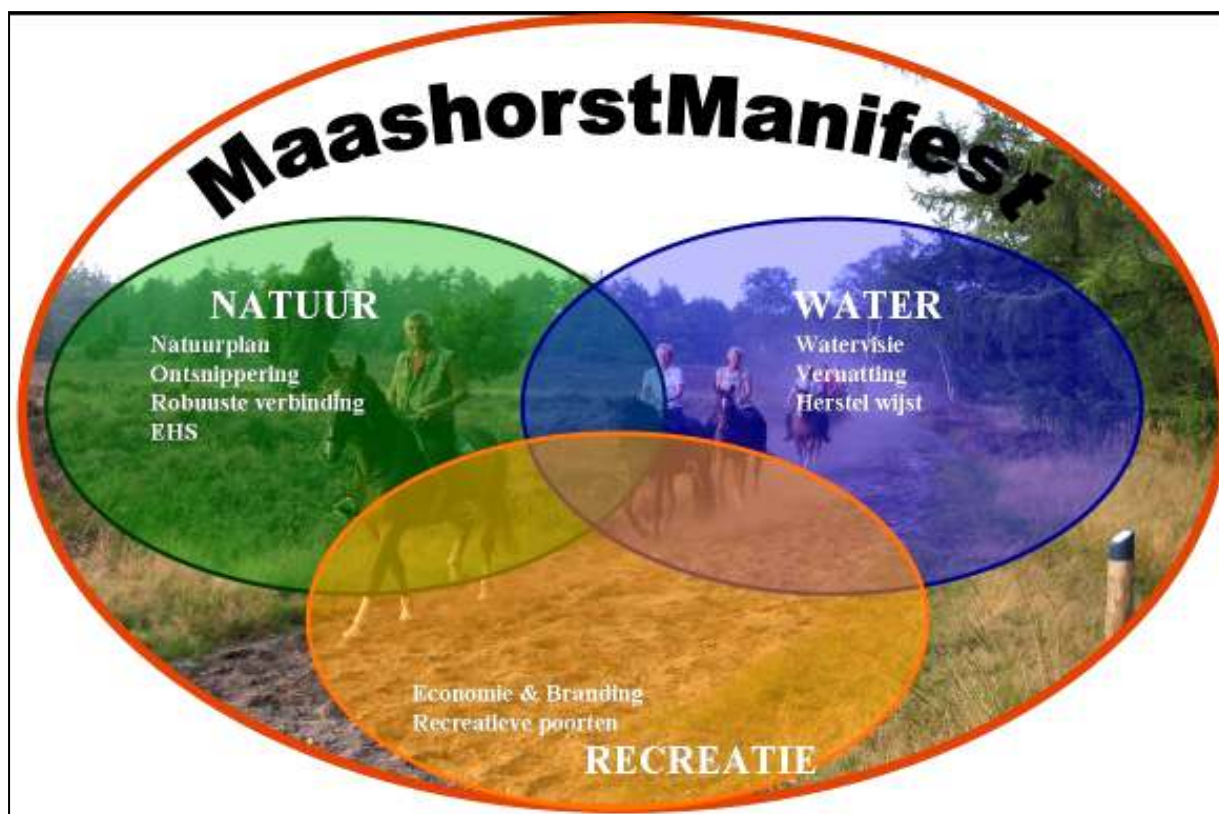

Natuurgebied 'de Maashorst'

Natuur- en Milieuverenigingen De Maashorst

In het provinciaal landschap de Maashorst (inclusief natuurgebied Herperduin) wordt door de stuurgroep van de Maashorst volop gewerkt aan duurzame gebiedsontwikkeling. Er zijn daarbij diverse uitvoeringsplannen opgesteld die in de loop van de komende jaren gerealiseerd zullen worden. De stuurgroep van de Maashorst bestaat uit vertegenwoordigers van verschillende organisaties en overheden en is samenwerkingsverband van Gemeente Bernheze, Gemeente Landerd, Gemeente Oss, Gemeente Uden, Provincie Noord-Brabant, Waterschap Aa en Maas, Staatsbosbeheer, Recron, Natuurcentrum Slabroek, Agrarische Natuurvereniging De Maashorstboeren, ZLTO-afdelingen, Regionale natuur- en milieuorganisaties en Regio-VVV Meierij en Noordoost-Brabant. Deze Stuurgroep zet zich actief in om De Maashorst verder te ontwikkelen. Natuur, cultuur, wonen en werken zijn daarbij op aantrekkelijke wijze verweven. Namens de gezamenlijke natuurverenigingen van de Maashorst heeft Albert van Rosmalen zitting in de stuurgroep. Vóór elke vergadering van de stuurgroep wordt een voorverleg gehouden met alle natuurverenigingen. De rapporten die ontwikkeld zijn (en al deels tot uitvoering komen) zijn Recreatieve entrees, Natuurplan, Robuuste verbinding Maashorst-Herperduin (met aanleg van twee natuurbruggen), Watervisie, Ontsnipplingsplan Maashorst-Herperduin. Deze rapporten worden samengevat in het Maashorstmanifest.

Maashorstmanifest

In het manifest wordt aangegeven: “In 2020 is de Maashorst een levendig en ondernemend Provinciaal Landschap georganiseerd rond het grootste natuurgebied van Brabant, duurzaam bewerkt en beheerd door boeren, beheerders en ondernemende burgers en omgeven door vitale en leefbare dorpen.” De kernkwaliteiten van de Maashorst zijn onder andere: natuur en water, landschap, cultuurhistorie, dorp en stad, kern en schil. De Maashorst is geen pretpark, er zal zowel dynamiek als rust en stilte zijn. Het uitgangspunt is een duurzame balans te vinden tussen de draagkracht van het natuurgebied en het recreatieve medegebruik.

Recreatieve entrees

Rondom het natuurgebied de Maashorst wordt een netwerk van recreatieve entrees gerealiseerd. De entrees zorgen voor de opvang en een goede geleiding van recreanten door het gebied. Gedacht wordt daarbij aan drie niveaus. Het laagste niveau zijn ‘de vrij liggende parkeerplaatsen’ aan de rand, voor een beperkt aantal recreanten, Het middelste niveau is voor de ‘centra’ deze is bedoeld voor opvang van grotere groepen bijvoorbeeld voor een dagtocht en deze centra liggen net buiten het natuurgebied. Het grootste niveau zijn de ‘recreatieve poorten’ waarvan er drie ontwikkeld worden (Kriekeput Herperduin is al gerealiseerd, Palmenweg in Schaijk en Bosdreef in Uden). Deze poorten hebben een belangrijke functie als pleisterplaats, startplaats en kunnen grote groepen voorzien van informatie over het natuurgebied.

Natuurplan

Het Natuurplan is een belangrijk document voor de duurzame ontwikkeling van de Maashorst. Er wordt de lange termijnvisie voor de ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur vastgelegd met concrete stappen tot 2018 en met een doorkijk naar 2050. Natuurlijke processen zullen hierbij het beeld bepalen, rasters verdwijnen, sloten vervagen en natuurlijke bosranden komen terug. Uitgangspunt van het natuurplan zijn drie schillen; in het midden de natuurkern, ‘De centrale ruimte’ gericht op een beeld van ongedwongen en spontane natuurontwikkeling, die recreatieluw is met heide, vennen, grazige vegetatie en stromende beekjes, langs de randen vormt natuurlijk bos de buffer. De schil rond de natuurkern kenmerkt zich door een kleinschalig besloten landschap met hier en daar natuurgebiedjes onder andere Wijstgronden en cultuurhistorische elementen en wordt recreatief gebruikt. De derde schil is van bedrijvigheid en vormt de overgang naar meer stedelijke omgeving, wonen werken en recreëren worden gecombineerd, waarbij storende objecten landschappelijk worden ingepast.

Ontsnipperingsplan

Door een intensief grondgebruik in de landbouw, toename van aantal wegen en steeds verder uitbreiden van dorpen en steden is de druk op de natuur de laatste decennia sterk toegenomen. Om dit probleem aan te pakken is onder andere de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ontwikkeld. Daarom moet er een samenhangend netwerk komen van bestaande natuurgebieden,

nieuwe natuur en verbindingzones die ervoor zorgen dat de kwaliteit verbetert, leefgebieden vergroot en de barrières opheft. Voor de Maashorst betekent dit dat er verschillende verbindingen moeten worden gerealiseerd onder andere. Maashorst-Herperduin via twee natuurbruggen en een robuuste verbinding tussen deze twee natuurbruggen, Slabroek-Mengelseloop-Bedafsebergen, Herperduin-Hertogswetering, Maashorst-Trentsebossen etcetera. Daarnaast zijn er nog verschillende projecten in uitvoering.

Inventarisatie natuurgegevens

Om de ontwikkelingen in het nieuw te vormen natuurgebied goed te kunnen volgen, vindt er voor het hele gebied een vlakdekkende inventarisatie plaats op floragebied en allerlei diergroepen. Dit onderzoek wordt door de natuurverenigingen zelf uitgevoerd en wordt gecoördineerd door Nico Ettema. Voor bijzondere specialismen zijn vakmensen aangetrokken, maar de meeste werkzaamheden worden door de natuurmensen zelf gedaan, omdat die veel kennis in huis hebben en het gebied uiteraard goed kennen. Voor de flora worden alle terreinen onderzocht op autochtone bomen en struiken, rode lijstsoorten, korstmossen, mossen en paddenstoelen. Kleine landschapselementen worden in kaart gebracht. Voor de fauna worden alle (broed)vogels geïnventariseerd. Alle vennen, poelen worden eveneens onderzocht.

Branding Maashorst

De Maashorst en Herperduin zijn gebieden geweest zonder bijzondere samenhang, dit kwam onder andere omdat het gebied onder vier gemeente valt. Doel van de branding is om één gezamenlijk beeldmerk (logo) in de markt te zetten van producten en diensten om die onder dat logo te vermarkten.

Masterplan bebording en meubilair 'De Maashorst'

Opzet is implementatie van eenduidige, kwalitatief hoogwaardige uitstraling middels realisatie van huisstijl en uniformering bebording en meubilair voor het gehele gebied.

Biodiversiteit

Het doel is de promotie van de Maashorst en haar natuurlijke kwaliteiten en versterking van de biodiversiteit. Op de laatste Maashorstfair zijn bezoekers gevraagd om een 'ambassadeursoort' te kiezen voor het natuurgebied de Maashorst. De keuze is gevallen op de Grauwe Klauwier. Er wordt nu een plan van aanpak gemaakt voor een kleinschalig landschapstructuur in de randzones zodat de Grauwe Klauwier mogelijk gaat broeden in de Maashorst. In het najaar van 2010 moeten de eerste zichtbare maatregelen bekend zijn. Verder hebben de Maashorstboeren een biodiversiteitsprogramma, met als doel duurzaam ondernemen bij agrarische bedrijven om zo de economisch winst en de biodiversiteit te vergroten en het draagt bij tot een beter imago in land- en tuinbouwsector.

Kortom er is al veel gebeurd en de komende jaren zullen deze plannen tot uitvoer komen.

Albert van Rosmalen,
December 2009

Dialezing 'eigen werk'

Op 11 februari was het weer een avond voor de leden die hun werk willen en durven laten zien. Met werk wordt dan bedoeld hun activiteiten op foto- en filmgebied met opnamen van de natuur in zijn algemeenheid en vogels in het bijzonder. Met een bezoekersaantal van zevenenveertig mensen was de ruimte goed gevuld. Het aanbod deze avond was ook zeer divers. Carel van der Sanden startte met een verhaal over het werken vanuit een schuilhut of observatietent, gevolgd door een presentatie waarin naast vogels ook insecten en paddenstoelen voorkwamen. Ernest de Groot ging vervolgens verder met een verhaal over het werk van het Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (VLU). Met mooie opnamen en een goed verhaal werden de aanwezigen aangespoord om ook hieraan deel te nemen.

Beflijster

Na de pauze startte Patrick Raats, die niet aanwezig kon zijn, met een fotografisch verslag van de buitenlandexcursie van de Vogelwacht naar Schotland in 2005. Deze presentatie heeft als voorbereiding op deze avond drie keer feilloos gedraaid en deze avond bleef hij halverwege steken en was niet meer op gang te krijgen. Hieruit blijkt maar weer dat je kunt voorbereiden wat je wilt, het kan altijd wel eens fout gaan. Een goede leer hieruit is dat je moet voorbereiden en een reserve (kopie) van je presentatie mee moet nemen. Hierna kwam Jacques Raats met het avontuur dat Vogelwacht heet. Hij vertelde waar je kunt leren om te kijken en vervolgens vogels kijken. Het kwam er op neer dat je de aangeboden excursies van de Vogelwacht moet gebruiken om te leren vogels te kijken. De mogelijkheden zijn in elk geval divers als je het jaarprogramma bekijkt.

Ondanks de halve Schotlandpresentatie was het weer een geslaagde avond. Toch moet mij iets van het hart. Volgens mij zijn er veel meer mensen binnen onze club die iets maken (foto- of diashow, red.) dan diegenen die al eens deel hebben genomen aan zo'n avond. Willen deze mensen niet of durven ze het niet? Je opnamen laten zien en er bij vertellen waar gemaakt en hoe moeilijk het was, is volgens mij niet zo moeilijk. Volgend jaar zal weer een avond gepland worden, het zou dan heel plezierig zijn dat er dan mensen meedoen, die we nog niet eerder hebben meegemaakt. Uit de actie van Toy Jansen blijkt dat het ook anders kan, hij benadert ons om een avond te reserveren voor een presentatie over Oeganda. Deze zal binnenkort dus op de agenda staan. Tot zover mijn ontboezeming.

Jacques Raats

P.s.: De diapresentatie over Oeganda is op donderdag 29 april a.s. om 20.00 uur in de Groenhoeve te Uden.

Eten en gegeten worden

Veel sprookjes zijn nogal bloederig maar gelukkig, aan het eind loopt alles toch nog goed af. De heks wordt in de oven geduwd en Hans en Grietje worden niet opgegeten maar komen na een hachelijk avontuur weer veilig thuis. De jager snijdt de buik van de boze wolf open en Roodkapje en grootmoeder komen, een beetje geschrokken natuurlijk, maar toch springlevend weer tevoorschijn. Eind goed al goed. In sprookjes moet dat ook zo, want anders zouden onze kinderen 's nachts geen oog meer dicht doen. Maar pas op, veel gebeurtenissen in de levende natuur zijn net zo bloederig en gruwelijk als in de meeste sprookjes. Met dit verschil: zij hebben zelden een happy end.

Blauwe Reiger eet konijn

Ook in dit verhaaltje loopt het met Flappie beslist niet goed af. Een fotograaf was de stille getuige en zijn gruwelijke foto's vormen het harde bewijsmateriaal. Het verhaal haalde zelfs de landelijke pers. Er was eens.... een zwart konijntje. Hij werd geboren in een veilig holletje vlak bij de rivier. Samen met zijn moeder huppelde hij vrolijk rond in de uiterwaarden van de Lek en vulde zijn buikje met de klavertjes die daar in overvloed groeiden. Een Blauwe Reiger stond diezelfde ochtend statig en doodstil aan de waterkant. Hij aasde op kikkers, en met een beetje geluk, op vette vis. Het was nog vroeg en het voorjaarszonnetje begon al aardig op te warmen. Een vredig, echt Hollands tafereel. Tenminste, zo leek het. De Reiger verliet zijn stek en sloop behoedzaam dichterbij. Het konijntje kwam langzaam maar zeker binnen stootafstand. De vogel was gespannen als een veer en wiegde zijn kop heen en weer om de afstand te schatten. Plotseling deed hij een felle uithaal en het konijntje hing luid krijsend en spartelend aan zijn oor te bungelen. Maar hoe werk je nu zo'n levende prooi naar binnen? Een spartelend konijn in z'n slokdarm zag hij waarschijnlijk niet zo zitten. De vogel bedacht zich daarom niet en vloog resoluut naar een nabijgelegen plas. Daar werd het arme dier genadeloos onder water gehouden en na een poosje op de kant gegooid. Toen hij nog steeds bleef tegenspartelen, stootte de Reiger opnieuw fel toe en hield het konijntje andermaal onder water. Toen het dier geen enkel teken van leven meer vertoonde, nam de Reiger de prooi in zijn snavel. Veel te groot om door te slikken, zou je denken. Maar de warme hap verdween na enig moeizaam slikken met huid en haar in zijn keelgat. Arm konijn! Een zielig verhaal? Ja natuurlijk, vooral met zulke sprekende foto's er bij. Want hoe hoger het knuffelgehalte van het prooidier hoe groter onze collectieve verontwaardiging over de predator meestal is. Maar wat denk je, zo'n vogel wil ook wel eens wat anders op het menu dan iedere dag maar weer diezelfde glibberige

koude kikkers en vissen. En wie zegt dat kikkers of vissen geen gevoel hebben! Dat stomme konijn had gewoon veel beter moeten uitkijken. Hij had het kunnen weten. Want, dat een Reiger ook zoogdieren eet is beslist niet uniek. Hij vangt ratten, muizen, mollen en konijnen. Ook kleine vogels zijn beslist niet veilig voor zijn vlijmscherpe dolksnavel.

Hij pakt eendenkuikens en als hij de kans krijgt zelfs volwassen vogels zoals Spreeuwen. Alleen, het was nog nooit zo ‘mooi’ gefotografeerd.

Ja, de natuur is mooi maar wreed. Een vos vermaalt zo’n lief muisje levend tussen zijn tanden, en een Zanglijster verplettert een onschuldige slak tegen een steen. Een schol eet wadpieren en wordt op zijn beurt gedood door de klauwen van een Visarend. Een kwestie van eten en gegeten worden. Er zijn zelfs vogels die van moorden hun beroep hebben gemaakt. Bij de Vogelwacht Uden spreken wij eerbiedig van stootvogels in plaats van roofvogels. Maar de werkelijkheid is nog veel erger: ze roven niet maar moorden, en nog wel met voorbedachten rade! In het Kerstnummer van het Bruujssel in 2008 schreef ik al eens een verhaal over het wrede gedrag van ‘onze’ Sperwer. Deze struikrover plukte de Tortel in mijn tuin levend en wel, terwijl zijn duivenhartje nog steeds onrustig klopte. Ik vind

het altijd weer wonderlijk om te zien met hoeveel liefde, zorg en tederheid dit soort genadeloze wreedaards hun eigen kroost omringen.

Een ander voorbeeld van in onze ogen wreed vogelgedrag is de Havik. Zijn grijpgrage klauwen laten nooit meer los wat hij eenmaal te pakken heeft. Daarom kan hij het gevecht winnen van een haas, die wel drie keer zo zwaar is als hijzelf. Hij knijpt, kneedt en kneust de kop van het prooidier net zolang met zijn klauwen totdat zijn hersenen flink kortsluiting maken en het logisch denken hem onmogelijk wordt gemaakt. Bij deze jacht lift de Havik gewoon mee op de rug van zijn prooi. En tijdens zo’n ‘dodenritje’ is menige Havik in het prikkeldraad of in laaghangende takken blijven haken, met alle nare gevolgen van dien. Levend opgehangen. Eigen schuld, moet je naar niet zo hebberig zijn. Zijn Duitse naam ‘Habicht’ betekent dan ook letterlijk ‘hebberd’.

Door dit soort jachtpraktijken kwamen vooral Haviken bij veel moraalridders in een kwaad daglicht te staan. De slechteriken werden daarom door nijvere ‘natuurbeschermers’ massaal doodgeschoten, vergiftigd en hun nesten en broedsel werden vernield. Maar ook andere soorten roofvogels zijn hierdoor zelfs op het randje van uitsterven gebracht. Ik denk dat voedselconcurrentie voor veel menselijke jagers veelal het werkelijke motief was. De gevolgen van dit ingrijpen in de natuurlijke voedselketen zijn dan ook niet uitgebleven en hebben de nodige schade veroorzaakt. Door het uitroeien van hun natuurlijke vijanden zijn daardoor op veel plaatsen in de wereld ratten- en muizenplagen uitgebroken. Het natuurlijke evenwicht was verstoord. Hele oogsten zijn daardoor verloren gegaan met als gevolg hongersnoden en zelfs pest.

Visarend

Het volgende verhaal illustreert heel treffend hoe fataal het kan zijn om het evenwicht in de natuur te verstoren. Het heeft even niets met roofvogels te maken, maar het is te aardig om onvermeld te laten. Nou ja 'aardig', het heeft miljoenen mensen het leven gekost. De 'grote' Chinese Leider Mao Tse-tung had het in zijn bolle hoofd gehaald om mussen te gaan bestrijden. Deze vogels aten zaden en zouden daarom grote schade aan de landbouw toebrengen. Daarom verordeneerde Mao in de zestiger jaren van de vorige eeuw de 'Grote Mussen Campagne'. Alle boeren in China moesten hun potten en pannen dag en nacht gebruiken om lawaai te maken. De vogels zouden te bang zijn om te landen en door

uitputting als rotte appels uit de lucht komen vallen. Lach niet, het plan werkte! Het land lag bezaaid met tienduizenden dode mussen. Het volgende jaar was de oogst beter dan ooit daarvoor. Maar, Mao's ideeën over zijn maakbare wereld hadden het omgekeerde effect. Het jaar dat daarop volgde werd het Chinese platteland getroffen door gigantische sprinkhanenplagen. Want zonder mussen, hun natuurlijke vijanden, werden de sprinkhanen niet meer opgegeten. Het gevolg was een zeer ernstige hongersnood die miljoenen mensen het leven kostte. Wat velen niet weten is dat de Chinese regering een geheime bestelling bij de Sovjets plaatste voor de levering van 200.000 mussen.

Terug naar onze roofvogels. Natuurlijk, louter vanuit menselijk oogpunt gezien zijn deze roofvogelpraktijken immoreel en verwerpelijk. Maar vogels handelen gewoon instinctief, een ieder naar zijn aard. Roofvogels zijn nu eenmaal wat ze zijn en doen gewoon wat ze moeten doen. En zo moet het ook, daar moeten we gewoon van afblijven. Want roofvogels vormen juist een belangrijke schakel in de natuurlijke selectie. Zwakke, zieke of slecht aangepaste prooidieren gaan als eerste voor de bijl en al hun slechte eigenschappen worden geëlimineerd. De natuur selecteert en alleen de slimste en best aangepaste exemplaren mogen hun genen aan hun kinderen doorgeven. En dat is de beste garantie voor een sterk nageslacht. Een ijzersterk principe dat in de voorbije millennia zijn nut heeft bewezen. De natuur laat zich echt niet simpel indelen in 'good guy's and bad guy's'. In de natuur geldt de keiharde en onverbiddelijke wet van de 'survival of the fittest'. Daar is het: eten en gegeten worden. Niks zielig. Geniet er maar van en blijf je verwonderen. Wij laten ons maar al te vaak leiden door valse sentimenten. Met kerst eet half Nederland toch ook konijn, of hij nu bruin, zwart of wit is. Of reerug, ook al weer zo'n aaibaar dier met van die mooie grote, bruine, vochtige ogen. Als we dat bloederige slachten en villen van al die Flappies maar niet hoeven zien. En je bent nu tenminste gewaarschuwd: Staat er weer een Reiger bij de vijver in je tuin te vissen, moeders haal je poes naar binnen!

Joop Bergsma

Bijzondere Waarnemingen

In de afgelopen strenge winter zijn er toch wel leuke waarnemingen gedaan. Doordat de Aa en de Leijgraaf niet dichtgevroren waren zijn er toch nog IJsvogels gezien. Met het Waterschap gaan we op diverse plaatsen nestgelegenheden creëren. Natuurlijk is de Grote Zilverreiger een vaste wintergast geworden, maar liefst drie stuks zijn er geteld. Nieuw voor de regio is de Grote Zaagbek (zie foto), gezien aan de Aa bij Erp. De Velduil is enkele malen rondom Veghel waargenomen, helaas steeds rondvliegend. Of we nog een Pestvogelinvasie gaan krijgen is nog onzeker, slechts één exemplaar is er gezien in Mariaheide. Misschien volgen er nog meer...

Grote Zaagbek

Wil je op de hoogte blijven, kijk dan regelmatig op onze website: www.vogelwachtuden.nl.

Peter van de Braak (Inventarisatiewerkgroep), telefoon: 0413-253586.
E-mail: petervandeBRAAK@hetnet.nl

Datum:	Aant:	Soort:	Locatie:	Waarnemer:
01-12-2009	4	Goudvink	Maashorst - Hofmans Plassen	Leo Ballering
03-12-2009	1	Slechtvalk	Veghel Doornhoek Industrieterrein	Arend Vermaat
08-12-2009	2	Houtsnip	Maashorst - Slingerpad	Marc Poulussen
13-12-2009	3	Grote Zilverreiger	Keldonk - Het Lijnt	Leo Ballering
19-12-2009	1	Vuurgoudhaan	Maashorst	K. Gerritsen
21-12-2009	1	IJsvogel	Leijgraaf - Vorstenbosch	Vogelwacht Uden
23-12-2009	1	Noordse Kauw	Veghel Heuvel	Arend Vermaat
01-01-2010	1	Blauwe Kiekendief	Maashorst - Telpost Brobbelbies	Ron van Rossum
09-01-2010	1	IJsvogel	Veghel - Het Ham, de Aa	Chris van Lieshout
10-01-2010	1	Velduil	Veghel	Leo Ballering
31-01-2010	7	Grote Zaagbek	Erp/Keldonk - Aadal	Leo Ballering
31-01-2010	1	Raaf	Landerd (gemeente)	Thijs Fijen
01-02-2010	1	Ruigpootbuiser	Nistelrode - Buitengebied zuid	Leo Ballering
05-02-2010	4	Bokje	Maashorst - Begrazingsgebied	Gerard van Aalst
09-02-2010	1	Rode Wouw	Landerd (gemeente)	Kell Eradus
18-02-2010	1	Kanoet	Uden, buurtschap Hoeven	Ron van Rossum
19-02-2010	1	Waterral	Keldonk - De Roost	Ad van Wanrooy
20-02-2010	1	Pestvogel	Mariaheide	William van der Velden
21-02-2010	3	Ooievaar	Keldonk - De Roost	Carel van der Sanden
24-02-2010	2	Casarca	Maashorst - Kooldert	Wim van Lanen
25-02-2010	65	Kraanvogel	Reek	Kell Eradus

IVN Uden heeft dringend bestuursleden nodig!

Aanleiding:

Op 20 januari 2010 hebben de besturen van beide verenigingen bij elkaar gezeten. Deze bespreking was door het bestuur van IVN-Uden aangevraagd, naar aanleiding van het uitblijven van opvolging binnen het IVN-bestuur en de minimale ledengroei. Op de afgelopen jaarvergadering zijn drie bestuursleden afgetreden, waaronder de penningmeester. Deze drie mensen zaten al geruime tijd in het bestuur en hebben al jaren geleden aangegeven te willen stoppen (Nel Heemskerk, Erik Maas en Nico Ploegmakers). Het IVN-bestuur is al jaren op zoek naar een nieuwe secretaresse sinds Gerda Vloet gestopt is, maar tot op heden zonder resultaat. De in- en uitgaande post verwerken wordt bijvoorbeeld als een probleem ervaren, deze stapelt zich op. Het IVN-Uden heeft honderd zestig leden. Gelukkig is Annelies Vliexs bereid tot het bestuur toe te treden, maar ze wil geen secretariaat of penningmeesterschap overnemen. Joep van Lieshout (de broer van Chris) loopt al een tijdje mee, maar heeft nog niet besloten of hij in het IVN-bestuur zitting gaat nemen. Dit betekent dat het IVN-bestuur nu nog maar uit drie leden bestaat, waarvan er één nog maar net instapt. Dit is natuurlijk geen werkbare situatie! Een andere optie is een samenwerkingsverband met de IVN uit de regio (Landerd, Oss, Bernheze of Veghel), maar hier is toch van af gezien. Uden moet toch groot genoeg zijn voor een draagkrachtige IVN-vereniging!

Nauwere samenwerking

Een van de mogelijkheden om het IVN-Uden te helpen is een nauwer samenwerkingsverband. Gedacht wordt aan gezamenlijke dialezingen en publiekswandelingen. Een belangrijke voorwaarde hierbij is het behoud van de identiteit van de beide verenigingen. Het zou mooi zijn als we er allebei beter van werden, het mes snijdt aan twee kanten. Bovendien sta je naar de gemeente toe sterker als je samenwerkt. Op dit moment bestaat er al een samenwerkingsverband op verschillende fronten; de werkgroep Natuur en Milieu, het Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (VLU), de gezamenlijke nieuwjaarsreceptie, de jaarlijkse gezamenlijke excursie, de Stichting Kersenboomgaard en de Stichting de Groenhoeve.

Mogelijkheden

- Het idee is om vijf tot zes dialezingen per jaar te organiseren, waarbij het onderwerp zowel vogels als overige natuur kan zijn (bijvoorbeeld libellen, vlinders of paddenstoelen). Ook bij de 'dialezingen eigen werk' kunnen we leden van het IVN uitnodigen om hun eigen werk te laten zien. Veel leden van beide verenigingen hebben prachtig fotomateriaal wat de moeite van het bekijken waard is: 'van de leden van beide clubs, vóór de leden van beide clubs'.
- Gezamenlijke publiekswandelingen behoren ook tot de mogelijkheden. Er kan dan zowel een IVN gids als een Vogelwachtgids mee, het maakt de wandelingen alleen maar boeiender.
- Het IVN kan dan als het ware meeliften op de publiciteit van de Vogelwacht. Peter Noy heeft een uitgebreid netwerk met belangrijke adressen, dat hij in de loop der jaren heeft opgebouwd.

Libelle

- Een gezamenlijke uitdeelfolder met de activiteiten van beide verenigingen.
- Met de maandagenda van de Vogelwacht kan voortaan ook de maandagenda van het IVN worden meegestuurd. Dan zijn de Vogelwachters ook op de hoogte van de IVN activiteiten. Ook andersom verstuurt het IVN dan onze activiteiten naar hun leden.
- We kunnen voortaan een of twee keer per jaar met de besturen samenkomen, om lopende zaken te bespreken.

Tips

We hebben het IVN bestuur enkele tips meegegeven.

- Bijvoorbeeld bij het werven van nieuwe bestuursleden is het beter om mensen persoonlijk aan te spreken, algemene oproepen in een clubblad of per e-mail werken niet, hoe mooi je ze ook formuleert.
- Verder kan een levendige website met bijvoorbeeld waarnemingen.nl de leden enthousiast maken. Dit kan een bindingsfactor worden. In onze club werkt dit heel goed.
- Bij de Vogelwacht hebben wij het motto 'niets moet, alles mag'. Dit spreekt de leden aan!
- En verder: draag enthousiasme uit; natuur is mooi, maar vooral ook leuk!

Door dit samenwerkingsverband hopen we dat het ledenaantal bij het IVN weer zal aantrekken. Binnen de Vogelwacht hebben we ruim driehonderddertig leden, wellicht zit daar iemand bij die tijd en zin heeft om eens mee te lopen bij het IVN-Bestuur, zonder verdere verplichtingen. Uiteindelijk gaat het allemaal om de beleving en bescherming van de natuur en dat is een dankbare taak. En ze zullen je met open armen ontvangen, al kun je maar een kleine bijdrage leveren! Nu doe ik eigenlijk wel wat ik hier boven afraad, maar alle kleine beetje helpen en je weet maar nooit of er iemand tussen zit die het IVN uit de (hoge) nood wil helpen.....

Namens het Bestuur,
Liesbeth Verkaar

Vogelbescherming steunt onze stootvogelwerkgroep!

Bij www.beleefdelente.nl van Vogelbescherming, waar het broedproces van acht vogels wordt gevolgd, wordt dit jaar voor het eerst aan fondsenwerving gedaan. Ook een torenvalkenkast wordt gevolgd, zij het dat er nu geen Torenvalk, maar een paartje holenduiven in broedt. Via deze link kan iedereen een donatie doen; voor € 25,- kan men een Torenvalk aan een broedplaats helpen. Vorig jaar trok www.beleefdelente.nl vele honderdduizenden unieke bezoekers, dus wie weet hoeveel het ons en onze Torenvalken oplevert...?! Deze vogels maken geen eigen nest, ze dragen nog geen takje aan. Nu heeft Vogelbescherming besloten dat onze stootvogelwerkgroep deze donaties krijgt. Voor dit geld kunnen wij dan weer nieuwe torenvalkenkasten plaatsen in onze regio, eventueel met een webcamera. Het is erg leuk om op deze site de broedende vogels te volgen. Uiteraard zijn we erg blij met deze beslissing. We houden jullie natuurlijk op de hoogte van de ontwikkelingen.

Vogelbescherming Nederland
Zeist, maart 2010

VLU werkdag erg nuttig

Scouting Jeanne d'Arc schoont heide Slabroek!

De Esta's van Scouting Jeanne d'Arc hebben op zaterdag 6 maart de heide van Slabroek geschoond van jonge opslag van berken en dennen. De werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (VLU) had deze werkdag landschapsbeheer georganiseerd. Ernest de Groot, woordvoerder van de VLU was vol lof over de Esta's: "Ze hebben bij een temperatuur van drie graden in twee uur tijd een groot deel van de heide geschoond." Heidevelden zijn waardevolle halfnatuurlijke landschappen voor heidevogels, bijen, amfibieën en reptielen. Coördinator Willem Peters over de werkdag: "De opkomst van eenendertig personen was goed. We doen dit heidebeheer samen met de gemeente. Het zou goed zijn als er ook nog twee keer per jaar een schaapskudde over de heide zou grazen. Wij zijn nu na vijftien jaar heidebeheer op Bedaf en Slabroek helemaal bij met de aanpak van opslag op de heide."

Scouting verricht een flinke hei van een karwei!

Volgens VLU woordvoerder Ernest de Groot worden de Udense heidevelden bedreigd door vergrassing, opslag van boompjes, recreatie en loslopende honden: "Door vermessing en verzuring concurreren grassen en bramen de heide weg. Door opslag van berkjes en dennetjes groeit de heide langzaam dicht. De heide verandert zo langzaam in bos. Verder zorgt intensieve betreding voor schade aan heidevegetaties. Loslopende honden verstoren de kleine zoogdieren op en rond de heide." Na de werkdag heeft de VLU schelpengrit gestrooid rond de aanwezige heidevennen. Hierdoor worden deze minder zuur, waardoor de eieren van heidekikker en rugstreeppad niet meer beschimmelen. Dit seizoen staan er tien werkdagen gepland op diverse terreinen. De VLU zorgt voor gereedschap, koffie en thee. Volgens coördinator Willem Peters is iedereen van harte welkom: "Het is gezond, leerzaam en gezellig werk." Voor nadere informatie kun je terecht bij Willem Peters (0413-252529) of Ernest de Groot (0413-251370).

Namens Werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (VLU)
Ernest de Groot (subcoördinator, voorlichting/PR)

De Esta's van Scouting Jeanne d'Arc aan het werk op de heide van Slabroek

Avondexcursie Uilen zeer succesvol!

Uilenwandeling van 29 januari

Op 29 januari stond er weer een uilenwandeling voor leden op het programma. Het was een prachtige avond! De temperatuur zo rond de min vier graden, wat lichte bewolking afgewisseld met flinke opklaringen. Beschut door de huizen en bomen was het best goed te doen. Op de open vlakten, waar we met de wind te maken kregen, werd het toch wel behoorlijk fris. De wandeling die avond was niet zonder hindernissen, de wegen en fietspaden waren spekglad. Alle natte weggedeelten waren opgevroren en daardoor werd het wandelen op sommige stukken toch een uitdaging. Er had zich een tiental deelnemers verzameld op de parkeerplaats die de uitdaging wel aandurfden. Vanaf de parkeerplaats zijn we naar het Beekdal geglibberd. Bij het verlaten van het parkeerterrein, ter hoogte van de eerste boerderij hadden we onze eerste onverwachte waarneming. In een van de bomen die daar langs de weg staan, had een fazantenhaan een plekje voor de nacht uitgezocht. Ondanks onze belangstelling bleef hij rustig zitten.

Fazanthaan

Ter hoogte van de schapenboer aan de Karlingerweg hebben we nog geprobeerd het Steenuiltje tot een reactie te verleiden, maar deze speelde het spel niet mee die avond. In het Beekdal aangekomen hadden we met behulp van geluid de eerste Bosuil van die avond gehoord. Dit is toch één van de plekken waar we bijna alle wandelingen wel succes hebben gehad. Vervolgens zijn we de Slabroekse Heide op gegaan met op de achtergrond de roep van de Bosuil. Op de heide hoopte we nog een glimp op te kunnen vangen van de Ransuilen die daar regelmatig worden waargenomen, maar veel meer dan braakballen van de Ransuil hebben we die avond niet gezien. Via de nieuwe blokhut zijn we richting het begrazingsgebied gewandeld. Ter hoogte van de blokhut hebben we ook nog even met geluid gestaan. Op die locatie hebben we in het verleden vaak Bosuilen gehoord, maar deze avond bleef het daar stil. Dat wil overigens niet zeggen dat ze er niet zijn.

Ook bij de grensweg hebben we met geluid gestaan, ook hier bleef het rustig die avond. Maar daar werd de wandeling niet minder mooi van! In het begrazingsgebied aangekomen begon het ook weer licht te sneeuwen en liepen we weer in de wind. De gevoelstemperatuur ging redelijk naar beneden en de meeste deelnemers vonden het toch wel fris worden. Door de weersomstandigheden werd er besloten om via de Brobbelbies terug te wandelen richting de parkeerplaats. Aangekomen bij het zandpad aan het einde van de Brobbelbiesweg, hebben we nog een poging gedaan met geluid en deze keer was succesvol! Binnen enkele seconden kregen we reactie van een koppel Bosuilen. Al vliegend en roepend boven het perceel probeerden zij de indringer te lokaliseren. We hebben het koppel natuurlijk niet verder lastig gevallen om stress en dergelijke te voorkomen. Vervolgens zijn we verder gewandeld richting de parkeerplaats en inmiddels was het flink gaan sneeuwen. Binnen een korte tijd was alles weer bedekt met een laagje sneeuw. Ondanks de winterse omstandigheden was dit een mooie avondwandeling waarbij we toch weer op twee locaties de Bosuilen hebben horen roepen.

Bosuil

De publiekswandeling op 27 februari

Zaterdag 27 februari was ingeruimd voor de uilenwandeling voor het publiek. Door de actieve PR was er in vele kranten aandacht besteed aan deze wandeling. Hierdoor bestond het vermoeden al dat het wel eens druk kon worden. In de week voorafgaande aan de wandeling is Liesbeth Verkaar ontzettend veel gebeld door mensen die zich wilden aanmelden voor de wandeling en met vragen of de wandeling wel door zou gaan met dit weer. Naar aanleiding van de vele telefoontjes werd ons vermoeden dus bevestigd en moesten we gaan kijken hoe we dit zouden aanpakken. Inmiddels hadden we ook vernomen dat drie van de vaste gidsen die avond door omstandigheden niet beschikbaar waren. Hierdoor dreigden we dus een tekort te hebben aan gidsen. Om dit op te vangen hebben we tijdens de jaarvergadering een beroep gedaan op de aanwezigen om bij te springen bij die wandeling. Gelukkig konden we toch een groep van zeven gidsen formeren waarmee we de wandeling konden uitvoeren. Bij deze willen we die mensen bedanken voor hun inspanningen tijdens de wandeling, want zonder hun steun hadden we de belangstellenden niet rond kunnen leiden.

Door alle publiciteit hadden er zich rond acht uur ruim tweehonderd belangstellenden verzameld op de grote parkeerplaats bij het Natuurcentrum Slabroek! Dit is een gigantische opkomst voor de uilenwandeling! Om de start van de verschillende groepen in goede banen te leiden, vertelde John Hermans de wachtende groepen steeds iets over het werk van de werkgroep uilen. Hij gaf uitleg over de steen- en kerkuilenkasten die wij hangen en hij vertelde wat over prooi en braakballen. Op die manier hebben we ongeveer om de tien minuten een groep kunnen laten starten zonder dat mensen te lang moesten wachten. Peter Noy had van de gelegenheid gebruik gemaakt om de belangstellenden te voorzien van informatie over de Vogelwacht en de vogelcursus die wordt aangeboden. De mensen waren zo enthousiast dat ze de informatie nog net niet bij Peter uit zijn handen graaiden.

John Hermans geeft uitleg over Steenuilkast

De weersomstandigheden waren erg goed die avond! Het was droog, helder, bijna geen wind en een volle maan! Allemaal ingrediënten die een uilenwandeling succesvol kunnen maken. Maar ja, die garantie kunnen wij niet geven. Zelf startte ik met de eerste groep richting de Slabroekse Heide. Met ongeveer dertig deelnemers vertrokken we richting Camping Timmers aan de

Braakballen van Ransuil

Slabroekseweg. Daar aangekomen hebben we eerst een algemeen verhaal gehouden. We hebben wat verteld over de uilen in het gebied en wat we tijdens de wandeling hoopten te gaan horen en misschien zien. Op dat punt hebben we ook de eerste poging gedaan met geluid. We weten namelijk dat er in dat gebied een koppel Bosuilen huist. Maar helaas, hier hadden we geen reactie! We zijn doorgelopen naar de heide in de hoop daar iets van de Ransuil te horen of te zien. Maar ook hier geen reactie. Wel hebben we de mensen braakballen kunnen laten zien van de Ransuil!

Vooraf de kleine deelnemers waren ontzettend nieuwsgierig wat er allemaal in zo'n braakbal te vinden was. Ze waren ook niet bang om vieze handen te krijgen. Erg leuk om te zien. Er waren er ook verschillende bij die braakballen mee naar huis wilden nemen, maar niet alle aanwezige moeders waren enthousiast over dat idee! Die discussie heeft nog zeker de halve wandeling geduurd! Via de nieuwe blokhut en het Beekdal zijn we weer richting de Karlingerweg gewandeld. Op verschillende plaatsen hadden we pogingen gedaan om de Bosuil tot een roep te verleiden, maar alle zonder succes. Op dat moment was ik blij dat we vooraf hebben verteld dat we geen garanties konden geven of we ook daadwerkelijk wat zouden gaan horen of zien! Maar goed, de deelnemers bleven enthousiast en waren al onder de indruk van de informatie die ze kregen en de braakballen die we hadden gevonden. Men vond het een fantastische wandeling.

Kerkuil

Het feit alleen al dat je in het donker door het bos wandelt, vonden zij al een mooi iets. Weer eens wat anders dan de zaterdagavond voor de televisie hangen werd er gezegd. Met enige teleurstelling van mijn kant verlieten we het Beekdal en gingen de Karlingerweg op. Dit is voor mij de eerste uilenwandeling waarbij we niet één Bosuil hebben horen roepen! Maar goed, we waren er nog niet. Halverwege de Karlingerweg hebben we geprobeerd om de Steenuil tot een reactie te verleiden. We hebben de mensen wat verteld over de Steen- en Kerkuil die in dit gebied wonen. En ondertussen maar hopen dat we een roepende steenuil zouden horen. De kieviten die zich op het veld hadden verzameld, reageerden volop, maar geen Steenuil! Dan toch maar terug naar de parkeerplaats was mijn gedachte. Nadat we drie passen hadden gezet was daar opeens de roep van een Steenuil! Één van de deelnemers hoorde het gelukkig ook! Snel weer de groep bij elkaar geroepen en allemaal muisstil stilstaan luisteren... Weer niets! Toch nog maar een keer het geluid afspelen. Toen reageerde het Steenuiltje opnieuw en iedereen kon het duidelijk horen! Hebben we toch nog kunnen afsluiten met de roep van een Steenuil! Iedereen was enthousiast en misschien ik nog wel het meest!

Ook de andere groepen hebben de Steenuil nog gehoord en de grote geluksvogels zaten in de groep van Jan van den Tillaart! Zij hadden een koppel jagende Kerkuilen gezien! Een mooiere uilenwandeling kun je volgens mij niet krijgen!

Bij terugkomst op de parkeerplaats werden we uitbundig bedankt voor de wandeling en velen vroegen of ze hier vaker aan mee konden doen en of er al data bekend waren! John Hermans had ook al de publiekswandelingen voor publiek aangeprezen waar men gratis aan mee kon doen! Dat vonden de meesten ook een vreemd gegeven, dat het allemaal gratis was! Kortom, een geslaagde wandeling voor het publiek en zeker voor herhaling vatbaar!

John Opdam
Coördinator werkgroep Uilen

Steenuil

Wetenswaardigheden...

Beleef de Lente live!

'Kijk dag en nacht mee in acht vogelnesten'

Vanaf zondag 28 februari kan iedereen volop meegenieten van wat er zich allemaal afspeelt in een vogelnest. Vogelbescherming Nederland heeft webcams opgesteld bij de nesten van de Steenuil, Torenvalk, Kerkuil, Ooievaar, Boerenzwaluw, Koolmees, Boomklever en, spectaculair: bij de Oehoe. Op www.beleefdelente.nl zijn de avonturen van de vogels 24 uur per dag te volgen. Aanstaande zondag zijn de eerste beelden al te zien als Beleef de Lente een preview heeft en vanaf 1 maart kunnen ook de clips, forums en weblogs op internet én op iPhone worden bekeken. Voor het vierde jaar op rij is op www.beleefdelente.nl te zien hoe vogels een nest bouwen, baltsen, eieren leggen, broeden en af- en aanvliegen met voedsel voor hun jongen. Hoewel de winter nog niet voorbij lijkt, hebben de vogels het voorjaar al wel in hun kop: de Oehoe (de grootste uilensoort ter wereld, waarvan er slechts enkelen in ons land broeden) zit al te broeden, ook de Ooievaar zit op zijn nest, de Steenuilen zijn aan het baltsen en de Koolmees heeft zijn nestkast al geïnspecteerd. Op <http://www.beleefdelente.nl> zijn vanaf 1 maart dagelijks korte filmpjes met hoogtepunten te zien en per vogel wordt een weblog bijgehouden door deskundigen van verschillende vogelwerkgroepen. Ook zijn er forums waar kijkers met elkaar kunnen communiceren en vragen kunnen stellen. Dit jaar kunnen kijkers actief meedoen door mee te helpen onderzoeksgegevens te verzamelen waarmee

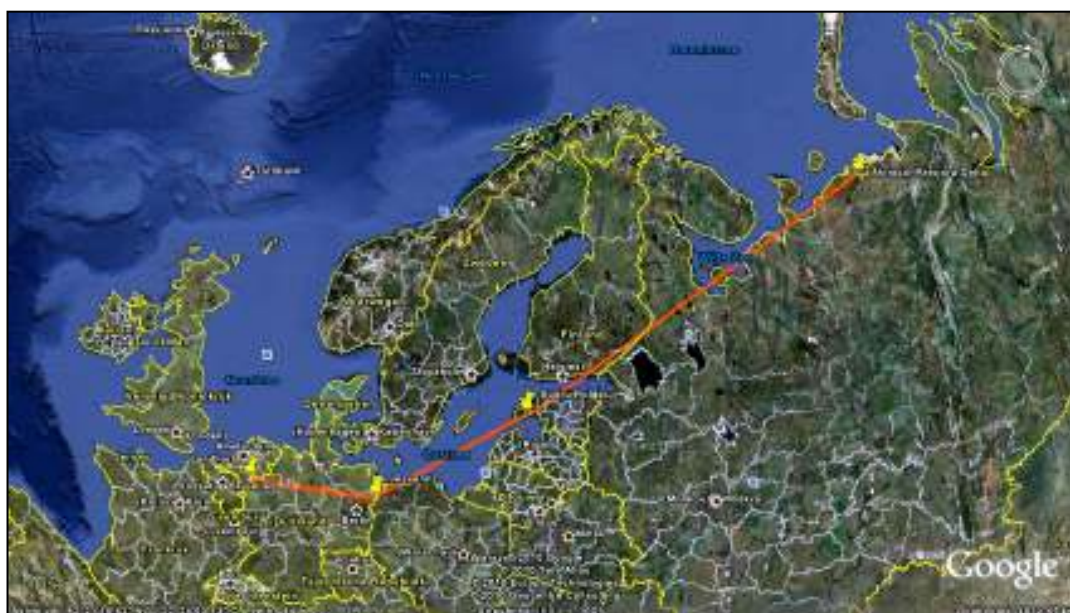
de bescherming van de vogels kan worden verbeterd. Ook kunnen mensen per vogel een donatie doen voor een specifiek doel: € 10,- voor 10 m² leefgebied voor de Ooievaar of een nieuwe nestplek voor de Torenvalk voor € 25,-. Nieuw dit jaar is dat Beleef de Lente ook op Twitter kan worden gevolgd. Vogelbescherming Nederland zorgt er uiteraard voor dat de nesten niet verstoord worden. Zo zijn de camera's lang voordat de vogels op hun nest aankomen al geïnstalleerd en worden de locaties afgeschermd voor het publiek zodat de vogels in alle rust kunnen broeden. De camera's blijven tot 1 juli aan. Beleef de Lente was de voorgaande jaren een groot succes. In 2009 werd de website maar liefst door 900.000 verschillende mensen bezocht.

Uit: Persbericht Vogelbescherming, donderdag 25 februari 2010

Kleine Zwaan 332P al 18 jaar levend tussen Siberië en Nederland

Zaterdag 13 december 2009, even tijd om met mijn fototoestel op pad te gaan om allerlei vogels in onze omgeving proberen te fotograferen. Ik rijd de Middenpeelweg over richting Mill en zie meteen aan de rechterkant op het landgoed de Princepeel een groep Kleine Zwanen foerageren. Even de auto aan de kant en iets beter bekijken. Ik zag al meteen door de verrekijker dat er een Kleine Zwaan tussen zat met een blauwe halsband. Met de telescoop kon ik uiteindelijk opmaken dat het hier Kleine Zwaan 332P betrof. Samen met twintig andere Kleine Zwanen waren ze hier aan het foerageren. Waarschijnlijk overnachten ze op de Kraaijenbergse Plassen en overdag zie je ze vooral in de buurt van de Princepeel en Landhorst. Na lang zoeken op het internet heb ik uiteindelijk de site gevonden waar de waarneming naar toe moest. Al de volgende dag kreeg ik via mijn mail een compleet overzicht van Kleine Zwaan 332P. De vogel is op 15 augustus 1992 gevangen in de Petsjora Delta en voorzien van de halsband. De vogel was toen twee jaar oud.

Dit houdt dus in dat deze Kleine Zwaan al meer dan 18 jaar oud is en elk jaar erin geslaagd is om van Siberië naar Nederland te trekken. Het is ongeveer een afstand van vijfduizend kilometer, dus deze vogel heeft alleen al op trek zo'n 180.000 km gevlogen. Op 24 januari 2010 zag ik dezelfde vogel samen met 28 andere Kleine Zwanen in de buurt van Landhorst. Uit de informatie die ik gekregen heb, blijkt dat de vogel begin maart de terugreis dikwijls maakt, getuige enkele waarnemingen uit het oosten van Duitsland. In april zie je dat de Kleine Zwaan een aantal keren is gesignaleerd in Estland, dus je kunt aannemen dat pas in mei de vogel weer terugkeert op zijn broedplaats ergens in de Petsjora Delta. Door zo'n halsband zie je dat er in een aantal jaren veel te vertellen valt over een vogel. Ik kijk al weer uit naar het volgende jaar of ik weer Kleine Zwaan 332P tegenkom.

Toekomst voor weidevogels

Het is de tijd van het jaar van buitelandse Kieviten, schreeuwende Grutto's en - voor zover je ze nog ziet - vechtende Kemphanen. Meer dan de helft van alle Europese Grutto's en Scholeksters broedt in Nederland. Maar het gaat slecht met onze weidevogels. Het lukt veel soorten niet meer om voldoende jongen groot te brengen en hierdoor nemen de aantallen weidevogels sterk af. De meeste weidevogels broeden op boerenland. Door de veranderingen in de landbouw (intensiever, eentoniger gewassen) hebben de weidevogels het steeds moeilijker gekregen. Door het beheer van grasland meer af te stemmen op de wensen van broedende weidevogels en opgroeiende kuikens kunnen er meer kuikens worden grootgebracht. Gelukkig zijn er boeren die een goede balans weten te vinden tussen (melk)productie en de bescherming van weidevogels. Door bijvoorbeeld later en anders te maaien, of het inrichten van faunaranden rondom akkers, kunnen er kuikens worden gered. Om de bescherming van weidevogels duurzaam te maken en boeren te ondersteunen start Vogelbescherming Nederland in 2010 een nieuw project: 'Weidevogelboerderijen'. Een weidevogelboerderij is een rendabel bedrijf, waar de bedrijfsvoering op zo'n manier wordt ingericht dat ook weidevogels er een plekje kunnen vinden. Een juiste balans tussen economie en ecologie dus. Vogelbescherming wil deze weidevogelboeren door middel van een netwerk verbinden om ervaringen uit te wisselen, geslaagde voorbeelden te presenteren en andere boeren enthousiast te maken. We gaan samen aan de slag om weidevogels een toekomst te geven!

Uit: Vogelbescherming, 5 maart 2010

John Hermans

Klapekstertelling in de Maashorst

Op een koude zaterdagochtend, 19 december, zijn we met vier groepjes, waarvan drie van Vogelwacht Uden en een van Vogelwerkgroep Oss, de Maashorst ingetrokken om de Klapeksters te inventariseren. Ieder groepje kreeg een gebied aangewezen waar we de Klapekster konden verwachten. De Maashorst lag er die ochtend prachtig besneeuwd bij. Het was echter erg stil in het bos, door de kou werden er die ochtend nauwelijks vogels waargenomen. De Klapekster hebben we dan ook nergens kunnen vinden. Volgens www.waarneming.nl was er die zondag toch nog een waargenomen, die hadden we gemist.

Maar gelukkig hadden we een herkansing en wel op zaterdag 23 januari. Ook die ochtend stonden er tien vogelaars van Vogelwacht Uden te wachten. In Oss had Marjo Kreij ook vier man georganiseerd. Het weer zat die ochtend mee, waardoor de kans op Klapeksters wel toenam. Nadat de gebieden toebedeeld waren aan de diverse groepjes gingen we uiteen. Zelf had ik de Slabroekse heide en een gedeelte van de Grensweg samen met John Opdam en Henk Arnoldussen. Al vrij snel hoorden we Sijsjes in het Beekdal roepen. In de tussentijd hebben we ook nog Houtsnippen gezocht, maar helaas niet gevonden. Op de Slabroekse heide hebben we alle boomtopjes afgespeurd, maar geen Klapekster. We besloten om een rondje om de heide te lopen, waarbij we nog langs de Ransuilen zouden komen. Enkele Kruisbekken vlogen over. Halverwege de route zagen we toch een witte vogel in het midden van de heide zitten. En jawel dit was de eerste Klapekster deze ochtend. Meteen hebben we de andere groepen ingelicht, die zelf nog geen Klapekster hadden gevonden. Ook de Ransuilen zaten nog in de bekende roestboom, blijft toch mooi om ze te zien zitten. Na anderhalf uur kregen we een verlossend telefoontje van Marjo dat ze ook een Klapekster had gevonden, aan het noorden van de Kanonsberg. Het resultaat die ochtend was en bleef hangen op twee stuks. De landelijke resultaten worden nog bekend gemaakt via www.waarneming.nl (projecten).

Peter van de Braak

Klapekster

Werkgroep Senioren...

‘Lentekriebels’

Vanmorgen maandag 15 maart hebben we weer een wandeling gemaakt op de Maashorst met elf senioren. Het weer was prima, wel met een fris windje en tussendoor een waterig zonnetje. Dit was wel een groot verschil met voorgaande week toen het in de loop van de morgen wit was van de sneeuw. Vandaag hebben we met volle teugen kunnen genieten van de zang van de veel aanwezige Veldleeuweriken, Boomleeuwerik en ook de mezen deden hun uiterste best. Naast deze geluiden was dat van de Zanglijster wel het meest opvallende, met zijn zang hoog boven in een boom en met zijn verdragende zang. Ook de Grote Bonte Specht liet vaak op luidruchtige wijze door zijn roffel weten waar zijn territorium zich bevond. De Grauwe Gans was ook weer aanwezig na een lange afwezigheid terwijl er ook een negental Knobbelswanen over kwam vliegen. Klapexster, Roodborsttapuit, Geelgors en diverse andere soorten lieten zich zien of horen. Al met al een schitterende wandeling met heel veel soorten vogels en geluiden. Het is duidelijk merkbaar aan de natuur dat de lente er weer aankomt.

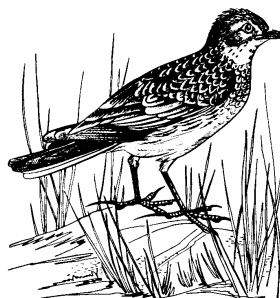

Grote Bonte Specht

Politiek gekonkel

Tijdens het wandelen wordt er ook stilgestaan bij ander in het oog springend nieuws. De politiek was bijvoorbeeld onderwerp van gesprek zoals het terugtreden van Agnes Kant bij de SP, terwijl Eurlings en Bos om andere redenen de ‘pijp aan Maarten’ gaven. Wel opmerkelijk, dat Cohen reeds in de startblokken stond om het roer bij deze partij over te nemen. Ook bij de gemeenteraadsverkiezingen waren er verrassingen te noteren, wat zowel blijdschap als teleurstelling bracht. Of het politieke klimaat ook last heeft van lentekriebels kan ik niet beoordelen en ik zal me daaraan dus ook niet wagen. Wij als ouderen zijn blij dat we nog regelmatig in de Maashorst kunnen vertoeven en dat velen van ons zich ook met hun kleinkinderen kunnen bezighouden. Andere onderwerpen die zich in onze groep afspelen zijn de deelname aan de lopende inventarisatie van de Maashorst en nestkastencontrole. Een van de opmerkingen die ik vanmorgen hoorde was ‘wel met pensioen maar nog erg druk en veel te doen.’ Bij deze korte bijdrage voor deze eerste uitgave in 2010 wil ik het laten, wel met de verwachting dat zoveel mogelijk leden zich zullen inzetten in het belang van onze vereniging, de vogels en de natuur in onze omgeving.

Johan van Roosmalen,
Senioren werkgroep

Uilenballenuitpluisavond

In januari ontvingen wij een e-mail van de Scoutinggroep Jeanne d'Arc. Zij waren activiteiten aan het plannen voor hun woensdagavondgroep, de Esta's. Deze groep bestaat uit achttien jongens en meisjes tussen de tien en twaalf jaar. Eén van de activiteiten die de leiding had bedacht, was een uilenballenuitpluisavond! De kinderen die bij de scouting actief zijn, zijn ook heel geïnteresseerd in de natuur en alles wat daarmee te maken heeft, vandaar die keuze. Maar ja, hoe kom je aan die uilenballen?

Al vrij snel kwam de Vogelwacht in beeld en daar hebben ze toen een e-mail naar toe gestuurd. Het verzoek was of wij hun aan uilenballen konden helpen en of wij eventueel bereid waren om te helpen bij deze activiteit. Bij het lezen van deze mail vonden Peter van de Braak en ik dat we hier zeker aan mee moesten werken en dat hebben we vervolgens ook direct toegezegd. Op 24 februari was het zover. Peter had voor een flinke zak braakballen gezorgd en A4-tjes met een afbeelding van een muizengeraamte. Hierop konden zij de gevonden botjes neerleggen en zo proberen een compleet muizengeraamte na te bouwen. We hadden ook twee opgezette uilen

meegenomen om wat over te vertellen en Peter had natuurlijk gelijk van de gelegenheid gebruikgemaakt om zijn jeugdgroep te promoten. Vooraf hadden we gevraagd of de kinderen voor die avond een pincet, een stopnaald en een vergrootglas konden meebrengen. Dit zijn handige hulpmiddelen bij het uitpluizen van braakballen. Voor de zekerheid hadden wij wat extra spullen meegebracht zodat we zeker wisten dat alle jeugdige deelnemers aan het pluizen konden gaan. Na de gezamenlijke opening van de groep, werd er volgens een vast ritueel vanuit een koffer de activiteit van die avond bekend gemaakt. Peter en ik werden voorgesteld en het plan voor die avond werd uitgelegd.

Om te beginnen hebben we wat verteld over de Vogelwacht en wat wij zoal doen. Daarna hebben we wat algemene dingen verteld over de verschillende uilen en zo langzaam naar de braakballenuitpluisactiviteit toe gewerkt. Sommige van de deelnemers waren goed op de hoogte en wisten al behoorlijk wat van uilen. Dat is toch altijd weer erg leuk om te zien dat er op die leeftijd al zoveel belangstelling en kennis is. In het begin was er bij sommige meisjes nog een hoog jakkesgehalte, maar dat verdween vrij snel toen ze eenmaal waren begonnen. In vier groepen werden ze over de ruimte verdeeld, per groep aan een grote tafel. Allemaal kregen zij een aantal braakballen en een papier om op te werken. Sommigen waren niet te houden en begonnen direct met de ontdekkingsreis door de braakbal. Erg grappig om te zien! Na een korte uitleg konden ze eindelijk beginnen met het pluizen. Peter en ik liepen ondertussen op en neer tussen de verschillende groepjes om te helpen. Peter is ook nog even rond geweest met de twee opgezette uilen en heeft per uil nog wat verteld en vragen beantwoord.

Er werd ontzettend enthousiast gepluisd door de kinderen en ik vond het verbazingwekkend hoe goed die kinderen de botjes wisten te onderscheiden en te benoemen. Er ontstond spontaan een soort van competitie over wie de meeste schedeltjes kon vinden in een braakbal! De hoogste score was zes schedeltjes! De leiding was aangenaam verrast over het enthousiasme van de kinderen. Zelden hadden zij ze zo rustig en geconcentreerd bezig gezien! Daaraan werd direct de conclusie verbonden dat het een goede keuze was geweest om voor deze activiteit te kiezen.

Rond acht uur begon de afronding van de activiteit. Er werden zakjes uitgedeeld om de botjes in te doen want ze wilden allemaal hun spulletjes mee naar huis nemen. Ook was er een flink aantal kinderen dat braakballen mee naar huis wilde nemen en natuurlijk heeft Peter het restant verdeeld onder de belangstellenden! Of alle moeders ook zo enthousiast hebben gereageerd op de uilenballenuitpluisactiviteit?

De kinderen hadden er zichtbaar van genoten en vonden het voor herhaling vatbaar. Om twintig over acht was de bijeenkomst voor die avond weer voorbij en na een gezamenlijke afsluiting waren de ouders er weer om de kinderen mee naar huis te nemen. Het was erg leuk om op deze manier iets met een dergelijke jeugdgroep te doen. Het is ook erg belangrijk dat we de jeugd er zo bij betrekken en enthousiast houden want zij zijn toch onze toekomst!

John Opdam

Uilenballenuitpluisavond in de Groenhoeve

Nieuwe SOVON District Coördinator voor Noord-Brabant Oost

Bij deze wil ik me even voorstellen als de nieuwe District Coördinator (DC) voor Noord-Brabant Oost voor de LSB projecten van SOVON vogelonderzoek Nederland. Ik heb sinds het begin van dit jaar het stokje overgenomen van Gertrude van den Elzen. Ik ben (en blijf) actief binnen de Vogelwacht Uden; onder andere als coördinator van de nestkastenwerkgroep, maar ga er dus wat naast doen. De laatste jaren heb ik veel verslagen gemaakt voor de nestkastenwerkgroep en het trektellen, maar ben ook steeds meer mee gaan doen met telprojecten van SOVON. En ook daar schrijf ik regelmatig over het in Bruijssel zoals bijvoorbeeld over de PTT wintertelling (zie elders in het blad). Verder doe ik elk jaar mee aan de MUS stadsvogeltelling in het centrum van Veghel, maar ook de broedvogel inventarisatie van de Maashorst, waar we mee bezig zijn, is zo'n gestructureerde telmethode van SOVON.

Metten is weten!

Ik vind het interessant om waarnemingen op te schrijven, want door het opschrijven (of lezen) ga je vanzelf meer leren over wat je waargenomen hebt en ga je de volgende keer beter kijken. Sinds een aantal jaren hebben elektronische databases op internet een grote vlucht genomen en kan iedereen heel makkelijk zijn gegevens invoeren, analyseren en inzien. Ook kunnen andere geïnteresseerden die gegevens inzien en ervan leren. Een voorbeeld is www.trektellen.nl waar meer dan 440 Europese trektelposten jaarlijks meer dan 25 miljoen vogels invoeren die in meer dan 50.000 uur bij elkaar geteld zijn. De resultaten van onze Telpost Brobbelbies worden daar ook ingezet en dit kan door iedereen ingezien worden door de link op de site van de Vogelwacht. Dit is gelijk ook de bron van waaruit de trektelverslagen geschreven worden. Een ander voorbeeld is www.waarneming.nl. Daarin kan iedereen zijn flora- en faunawaarnemingen kwijt. Ook biedt dit een scala aan mogelijkheden om bijvoorbeeld lijstjes bij te houden, om te kijken wat er waar gezien is, met andere waarnemers in contact te komen en om bijvoorbeeld fenologische trends te achterhalen. Er zijn al meer dan 3.000 waarnemers en die voeren elke dag ongeveer 5.000 waarnemingen in en daarom staan er al zo'n 8,5 miljoen waarnemingen in en zo'n 750.000 foto's. Maar de kracht van deze site, de toegankelijkheid en daarmee de enorme aantallen waarnemers, is ook gelijk een zwakte! Iedereen kan hier dus zijn waarnemingen invoeren; ook waarnemers die (nog) niks weten en bijvoorbeeld midden in de winter een Boomvalk invoeren omdat ze die denken gezien te hebben, of midden in de zomer een Sneeuwgans. Hierdoor, maar ook door typefouten, wordt de database vervuild en kun je er niet veel mee doen. Het team van waarneming.nl lost dit op door bijvoorbeeld validators in te zetten (personen die alle waarnemingen van bijvoorbeeld vogels kunnen beoordelen). Als zij een verdachte waarneming zien kunnen zij met de waarnemer in overleg gaan om de waarneming na te gaan of aan te passen, maar de waarnemer hoeft de waarneming niet aan te passen. Maar het blijven losse waarnemingen waar verder niet veel onderzoek mee gedaan kan worden, omdat je bijvoorbeeld niet weet of die waarnemer alleen die vogel gezien heeft, of hij bekend is in het gebied, of alle soorten in dat gebied geteld zijn of slechts die ene, of er nog meer van deze soort in de buurt zaten en of de waarneming wel precies op de goede plaats gezet is.

SOVON Vogelonderzoek Nederland richt zich op het in beeld brengen van de verspreiding en aantalsontwikkeling van alle vogels in Nederland. Daartoe organiseren ze, veelal in samenwerking met het CBS, verschillende meetnetten, om de vinger aan de pols te houden van zowel de zeldzame als de algemene soorten, de broed- en wintervogels, etcetera.

Ieder meetnet kent daarom zijn eigen specifieke aanpak. Kern van (bijna) al deze meetnetten is dat de telgegevens verzameld worden die betrekking hebben op telgebieden (of -punten) met vaste begrenzing, die met een vastgelegde frequentie en op afgesproken tijden gebiedsdekkend worden geteld. Op deze manier wordt niet alleen informatie verzameld over waar vogels wel zitten, maar ook over waar ze niet zitten, en waar de onderzoeksinspanning onvoldoende is om goede uitspraken over de aanwezigheid of aantallen te doen. Deze informatie is essentieel voor de juiste interpretatie van verspreidingsbeelden en het betrouwbaar beschrijven van aantalsontwikkelingen.

Klaipster

Hier zit hem het verschil tussen SOVON (vooral systematische tellingen) en Waarneming.nl (losse waarnemingen), al zijn er raakvlakken zoals de klapexstertelling. Daarin werken waarneming.nl en het SOVON samen om in gedefinieerde gebieden met zoveel mogelijk waarnemers in heel Nederland twee keer per jaar de winterverspreiding van Klapexsters in kaart brengen. Ook gaan dagelijks de waarnemingen van waarneming.nl naar SOVON waar een heel klein deel gebruikt kan worden voor bijvoorbeeld het completeren van het landelijke verspreidingsbeeld en schattingen van de populatiegrootte van zeldzame niet-broedvogels

Er is dus voor ieder wat van zijn gading te vinden. Voor wie geen zin of tijd voor tellingen heeft, maar zijn waarnemingen niet wil laten versloffen, is er de mooie optie van waarneming.nl. Voor wie een bijdrage aan tellingen wil leveren en daarmee nog meer uit zijn waarnemingen wil halen, zijn er meetnetten van SOVON. En heus, dat zijn niet allemaal ingewikkelde projecten. Drie keer per jaar stadsvogels noteren gedurende vijf minuten op vaste punten, eenmaal per jaar watervogels tellen in een vast telgebiedje: iedereen die zijn soorten kent kan meedoen! Dus wil je nog een stapje verder gaan met je passie dan ben je van harte welkom!

En daarmee komen we weer terug bij het onderwerp van dit stukje, ik ben dus SOVON Districts Coördinator voor Brabant Oost (ongeveer alles ten oosten van de lijn Tilburg, Waalwijk, Maas) voor de LSB Projecten. Het Landelijk Soortonderzoek Broedvogels (LSB) richt zich enerzijds op kolonievogels en anderzijds op zeldzame broedvogels. Ik krijg dus als eerste alle broedgevallen van (zeer) zeldzame soorten van mijn district te horen (ha, da's leuk!): Halsbandparkieten, Lepelaars, Grauwe Klauwieren, Orpheusspotvogels, Rode Wouwen, Geoorde Futen, Witoogeenden, Paapje, Roodmus, Rouwkwikstaart, Kramsvogels en Graszangers, je kunt het zo gek niet bedenken of ik kan er meldingen van binnen krijgen. Maar dan begint ook het echte coördinatorwerk: checken van de waarneming en conclusies, contact opnemen met de teller, zorgen dat het goed in de database komt, dubbele waarnemingen eruit halen, verslag leggen. Maar in het begin van het seizoen ook: mensen enthousiast maken, vragen of ze dit jaar weer gaan tellen, oude kolonies weer laten tellen, etcetera. Het is dus een interessante maar ook tijdvergende vrijwilligersfunctie.

Ik hoop jullie hierbij wat informatie gegeven te hebben! Voor een overzicht van alle SOVON-telprojecten: zie <http://www.sovon.nl/default.asp?id=855> . Mocht je interesse hebben voor een telling dan is het natuurlijk nog het leukst om dat met een groep mensen te doen, bijvoorbeeld onder de vlag van de inventarisatiewerkgroep van de Vogelwacht (coördinator Arend Vermaat). Mochten er vragen zijn dan ben ik altijd te bereiken via de e-mail: Lsb.Brabantoost@sovon.nl.

Leo Ballering

Stichting De Groenhoeve zoekt extra huurders

Verenigingsgebouw 'de Groenhoeve', het gezamenlijke onderkomen van de drie Udense natuurverenigingen, IVN-Uden, de Kinderboerderij en Vogelwacht Uden, kampt met een structurele onderbezetting. Volgens bestuurslid Jacques Raats dreigt er een exploitatietekort doordat de inkomsten en uitgaven niet met elkaar in evenwicht zijn. Op dit moment bedraagt het tekort enkele duizenden euro's.

de groenhoeve

Clubgebouw 'De Groenhoeve', gelegen aan de Artillerieweg 3 te Uden, is in 1988 met behulp van enkele subsidies en veel zelfwerkzaamheid uit de grond gestampt. "Tot nu toe hebben we het, zonder welke subsidie dan ook, kunnen redden. Het water staat ons inmiddels tot aan de lippen. Wanneer er niets verandert, zijn wij genoodzaakt om de contributie naar de leden toe te verhogen en dat willen we liever niet", vertelt Jacques Raats strijdlustig. "Sinds een aantal jaren staat de beneden- en bovenruimte gedurende diverse dagdelen leeg. Dat is erg jammer en dat willen we graag anders zien. Het stichtingsbestuur is druk doende om nieuwe huurders te zoeken. Dat kunnen verenigingen, instanties of gezelschappen zijn. Op dit moment zijn we in gesprek met een muziekgezelschap en enkele andere verenigingen (duikvereniging en fotoclub). Het wordt lastig wanneer iedereen op donderdagavond wil huren. We proberen daar wat meer spreiding in te krijgen. Met name voor overdag zijn er nog voldoende huurmogelijkheden", aldus Jacques Raats.

Verhuurbare ruimtes

Buiten het gedeelte, dat door de Kinderboerderij vast in gebruik is, kunnen verenigingen, bedrijven of instanties gebruik maken van de faciliteiten van de Groenhoeve. Jacques Raats: "het milieuvriendelijke gebouw is opgesplitst in een beneden- en bovenverdieping, die ieder apart te verhuren zijn. Naast een volledig ingerichte keuken, heeft men de beschikking over voldoende parkeerplaatsen. Voor meer informatie kan men contact opnemen met Nico Ploegmakers, telefoon: 0413-268348 of kijk op www.vogelwachtuden.nl onder de rubriek 'Groenhoeve'.

Peter Noy

De Groenhoeve

Multifunctionele ruimte

Flevopolder in het wit

Zondag 31 januari 2010 stond er de inmiddels vaste jaarlijkse excursie gepland naar de Flevopolders. Op zaterdagavond had het nog behoorlijk gesneeuwd en doordat we in Nederland nauwelijks meer zout hadden, waren de wegen hier en daar nogal glad. Ik had afgesproken om Isidro Rendon uit Sint Anthonis op te halen, dus al glibberend ging ik 's morgens vroeg van start. Het duurde nogal even voordat Isidro zo ver was dus veel te laat kwam ik bij Peter van de Braak en bij de Groenhoeve, maar hier bleek dat we de enigen waren. Even later kwam daar Jos van der Wijst nog bij en met zijn vieren zijn we dan uiteindelijk toch nog op weg gegaan. Op de snelweg viel de gladheid mee, dus velen zijn eigenlijk voor niets thuis gebleven. Alhoewel ik ze toch wel gelijk wil geven, want de binnenwegen waren spiegelglad. Eenmaal bij de Flevopolders aangekomen besloten we om als eerste aan de zijkant van de Flevopolders het Jan van de Bospad te bekijken. Als eerste vielen de enorme aantallen overtrekkende Kramsvogels op. Dit bleek de gehele dag te duren en we hebben er honderden voorbij zien vliegen. In de bossen zagen we van nabij de Edelherten. Door de vele sneeuw hadden ze minder te eten, zodat ze minder schuw waren. Bovendien zagen we dat de bast van vele boompjes afgevreten was. Hierdoor zullen vele boompjes sterven wat weer ten goede komt aan bijvoorbeeld de spechten.

We hebben hier een heel tijd gekeken naar de Zeearend maar we wisten niet zeker of het zo was, zo ver weg zat er iets. Later hoorden we wel dat ze die dag gesignaleerd waren. Na dit schouwspel doorgereden naar het IJsselmeer om daar de eenden te aanschouwen maar wat schetste onze verbazing; Nagenoeg het hele IJsselmeer was dichtgevroren. Alleen bij het gemaal 'De Block van Kuffeler' lag nog wat open water en hier zagen we enkele Nonnetjes (mannetjes en vrouwtjes), Futen, Zilvermeeuwen en een enkele Bergeend. Onvoorstelbaar, omdat je normaal gewend bent om hier honderden tot duizenden eenden te zien. Wel zagen we dat er vier ijsbrekers voor enkele schepen uit voeren om de vaargeul op te breken, iets wat je in geen twintig jaar meer gezien hebt.

Verder rijdend langs de Oostvaardersdijk viel het ineens op dat twee vossen een vijftig tot honderd meter uit de kant op het IJsselmeer stonden. Op dezelfde hoogte aangekomen vlogen Jos en Peter uit de auto om foto's te nemen van dit spektakel maar toen liepen de vossen toch weer snel de Oostvaardersplassen in. Bij de Oostvaardersplassen hebben we de kijkhut 'De Zeearend' bezocht. Tijdens de wandeling hier naar toe zagen we dichtbij Boomkruipers, Matkoppen, Vinken en diverse andere mezen. Al fotograferend zijn we uiteindelijk in de hut terecht gekomen. Hier weer het prachtige uitzicht over de Oostvaardersplassen. Zeker met al de sneeuw was dit een ander gezicht dan ik gewend was. Veel Grauwe Ganzen en Brandganzen waren er te zien naast allerlei paarden, edelherten en oerrunderen. Ook hier weer veel foeragerende en doortrekkende Kramsvogels.

Tussen de Kleine en Grote Praambulten in zagen we het klapstuk van de dag, een jagende Rode Wouw. Nog nooit heb ik in januari in Nederland al een Rode Wouw gezien, maar kennelijk zijn ze al vroeg aan het trekken want een week later heb ik in Landhorst nog een Rode Wouw gezien. Daarna besloten we maar om naar huis te rijden zodat we geen gladheid onderweg meer zouden ervaren. Alles bij elkaar hebben we door de sneeuw en het ijs maar weinig vogels gezien maar wel een heel ander beeld dan dat we normaal zien in de Flevopolders.

Rode Wouw

John Hermans

Activiteiten werkgroepen Vogelwacht Uden e.o.

HET BESTUUR

Het bestuur verzorgt de algehele coördinatie van de vereniging, zij stimuleert tal van activiteiten en legt contacten met derden. Tevens organiseert het bestuur de ledenactiviteiten, zoals excursies, cursussen en dialezingen. Genoemde activiteiten worden mede uitgevoerd door middel van een aantal werkgroepen, te weten:

WERKGROEP INVENTARISATIE

De werkgroep Inventarisatie organiseert diverse vogeltellingen in de Maashorst. Genoemde inventarisaties hebben tot doel een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de vogelstand in een bepaald gebied. De verkregen informatie wordt ter beschikking gesteld aan het SOVON, Staatsbosbeheer en Gemeentes. Zij gebruiken de informatie ten behoeve van beheersplannen voor de Maashorst en de Wijstgronden.

Coördinator Arend Vermaat, telefoon: 0413-377116

WERKGROEP OEVERZWALUWEN

Sinds 1986 heeft de Vogelwacht een kunstmatige oeverzwaluwenwand op de voormalige grindafgraving "Hemelrijk" te Volkel. Men houdt zich bezig met de inventarisatie en registratie van de daar broedende oeverzwaluwen. Daarnaast wordt regelmatig onderhoud uitgevoerd aan de oeverzwaluwenwand en observatiehut. Op verzoek is een gratis brochure verkrijgbaar met daarin alle details over de bouw e.d.

Coördinator Marc Poulussen, telefoon: 0413-274046

WERKGROEP UILEN

Het plaatsen en onderhouden van nestkasten in kerken, boerderijen en schuren is een van de belangrijkste taken van deze werkgroep. Momenteel heeft de werkgroep de beschikking over ca. veertig kerkuilenkasten, die verdeeld zijn over Uden, Volkel/Odiliapeel en Boekel/Venhorst. Alle broedgegevens worden geregistreerd en aan de betreffende instanties doorgegeven. Daarnaast het geven van advies aan belangstellenden.

Coördinator John Opdam, telefoon: 0413-255179

WERKGROEP NESTKASTEN

Deze werkgroep verschaft nestgelegenheid aan vogels en dan met name holenbroeders, zoals Koolmees, Pimpelmees en Zwarte Mees, Gekraagde Roodstaart, Vliegenvanger etc. Dit gebeurt door diverse soorten nestkasten te maken en op geschikte locaties te bevestigen. Op dit moment heeft de werkgroep het beheer over zo'n zeshonderd nestkasten. Tevens het inventariseren en administreren van broedgevallen.

Coördinator Leo Ballering, telefoon: 0413-368248

WERKGROEP STOOTVOGELS

Naast het inventariseren van een zestal soorten stootvogels, welke in de Maashorst voorkomen, wordt aandacht besteed aan het maken en plaatsen van nestkasten of horsten, alsmede het controleren en registreren ervan. Verder is het doorgeven en assisteren bij het ringen van de jongen ook een taak van de groep. Het betreft hier voornamelijk de Buizerd, Havik, Sperwer, Torenvalk, Wespandief en Boomvalk.

Coördinator William van der Velden, telefoon: 0413-343308

WERKGROEP CLUBBLAD / PUBLICITEIT

Een belangrijk communicatiemiddel binnen de Vogelwacht is "Het Bruuijsel". Dit clubblad wordt viermaal per jaar uitgebracht in een oplage van ca. 300 exemplaren. Hierin is veel te lezen over de diverse activiteiten binnen de vereniging. Verder verzorgt de werkgroep alle publiciteit rondom de activiteiten die op touw worden gezet. Dit resulteert in diverse berichtgevingen in de dag- en weekbladen, kabelkranten, radio en televisie.

Coördinator Peter Nov, telefoon: 0413-251691

WERKGROEP VRIJWILLIG LANDSCHAPSBEHEER UDEN

Deze werkgroep is een gezamenlijke activiteit van het I.V.N. en Vogelwacht Uden. Zij houdt zich bezig met behoud, herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen in de omgeving van Uden. Hiertoe worden o.a. wilgen geknot, elzensingels teruggezet en poelen gegraven. Tevens maakt het V.L.U. onderdeel uit van de Stichting Udense Kersenboomgaard. Zij onderhoudt een kersenboomgaard aan de Patrijsweg te Uden.

Coördinator Willem Peters, telefoon: 0413-252529

WERKGROEP JEUGDVOGELWACHT UDEN E.O.

De Jeugdnatuurgroep is een zelfstandige werkgroep binnen Vogelwacht Uden. Zij is bedoeld voor jongeren tussen de tien en vijftien jaar en heeft als doel de jeugd kennis te laten maken met alle facetten van de natuur. Een keer per maand op zaterdagmorgen trekt men het veld in om naar vogels te kijken, bomen te herkennen of paddenstoelen te zoeken. Men tracht het besef en waardering voor de natuur bij de jeugd te vergroten.

Coördinator Peter van de Braak, telefoon: 0413-253586

WERKGROEP SENIOREN.

Een actieve groep senioren binnen de Vogelwacht die iedere maandagmorgen in de Maashorst gaat wandelen voor het sociale contact maar ook om van de natuur (flora en fauna) te genieten. Daarnaast wordt assistentie verleend bij het maken van diverse soorten nestkasten en helpt men mee met de verschillende werkgroepen. Ook wordt ondersteuning verleend bij het uitvoeren van inventarisatiewerkzaamheden. De minimum leeftijd voor deelname is 55 jaar.

Coördinator Johan van Rosmalen, telefoon: 0413-707745

WERKGROEP NATUUR & MILIEU

Een gezamenlijke werkgroep met het IVN-Uden. Het doel van deze werkgroep is om natuur- en milieuplannen van bijvoorbeeld de Gemeente Uden of provincie te toetsen en van commentaar te voorzien. Kansen en bedreigingen op natuurgebied worden besproken en waar nodig actie ondernomen. Daarnaast wordt onder andere flora- en faunaonderzoek verricht in de verschillende natuurgebieden met als doel het geven van beheeradviezen.

Coördinator Albert van Rosmalen, telefoon: 0413-260126

Doe mee en meld je aan!

Iedere werkgroep kan wel extra hulp gebruiken. 'Vele handen maken immers licht werk'. Wanneer je interesse hebt om mee te doen of eerst meer informatie wilt hebben, neem dan telefonisch contact op met de desbetreffende werkgroep-coördinator. Zij staan je graag te woord (alvast bedankt)!

Vogelwacht - Winkel

Kijk eens goed in de winkel van de Vogelwacht. Mogelijk kunt u iemand verrassen met één van de onderstaande cadeaus en/of praktische middelen. U steunt daarmee tevens het werk van Vogelwacht Uden e.o. Neem a.u.b. contact met mij op, telefoon: 0413-369388.

Meer willen weten over vogels? De winkel kan u daarbij helpen:

• 1-2-3 Natuurgidsen Vogels	€ 10,00
• Atlas van de vogeltrek	€ 20,00
• De dwergganzen van Anjum	€ 17,00
• De kiekendieven van het Oldambt.....	€ 19,00
• Dieren fotograferen.....	€ 17,00
• Handboek vogels kijken	€ 17,00
• Handboek Vogels van Nederland	€ 20,00
• Herkenning van roofvogels in het veld.....	€ 11,00
• Klein kanoetenboekje	€ 8,00
• Kraaienbende	€ 11,00
• Langs Weinddupper en Schrijverke	€ 19,95
• Mus	€ 11,50
• Nieuwe zakgids Vogels	€ 10,00
• Nieuwe zakgids Vogels (D).....	€ 12,00
• Roofvogels van Nederland	€ 19,50
• Tuinvogels in beeld	€ 3,50
• Uilen van Europa	€ 32,50
• Uilenvlucht	€ 10,00
• Veldgids Roofvogels	€ 25,00
• Vogels in en rond de tuin.....	€ 10,00
• Vogels, lichaamsbouw en gedrag	€ 24,99
• Vogels over de vloer.....	€ 15,00
• Vogels van Europa ANWB	€ 22,50
• Vogels van maand tot maand.....	€ 11,50
• Vogels voor elke dag	€ 10,00
• Vogels zien en horen	€ 10,00
• Vreemde vogels	€ 13,00
• Wat zingt daar?.....	€ 17,00
• Cd's met vroege vogelzang Nico de Haan, vogels rond het huis	€ 11,00
• Cd's met vroege vogelzang 2 Nico de Haan, vogels van bos, hei en wei	€ 11,00
• Cd's met vroege vogelzang 3 Nico de Haan, vogels van plas en moeras	€ 11,00
• DVD Herken onze Uilen	€ 11,00
• DVD Onze weidevogels	€ 17,00
• DVD Onze zwanen en wilde ganzen.....	€ 17,00
• DVD Onze eenden.....	€ 17,00

Nestkasten:

• Bedaf.....	€ 8,00
• Metz	€ 7,00

Verrekijkers:

• Bresser Hunter 8x40	€ 30,00
• Bresser Corvette 10x42	€ 90,00
• Optisan OH PRO-PC 8x42	€ 155,00
• Outdoor Club Pro Phase 8x42	€ 95,00

Andere artikelen:

• Vogelwacht Uden sticker	€ 0,50
• Mooie geborduurde Vogelwachtsticker (geel/blauw embleem)	€ 1,00
• Vogelwachtspeeldje (een 'must' voor leden)	€ 5,00
• Vogelwacht Uden cap	€ 4,00
• Riemenstelsel voor kijker of fototoestel	€ 12,00
• Voedersilo metaal 20 cm hoog	€ 9,00
• Voedersilo metaal 35 cm hoog	€ 13,00
• Voedersilo metaal 52 cm hoog	€ 18,00
• Voederhuis	€ 10,00
• Vogelvoer 1 kilo	€ 1,50
• Vogelvoer 2,5 kilo	€ 3,60
• Vogelvoer 5 kilo	€ 7,00
• Observatietent	€ 70,00
• Pluche vogels, Roodborst, Pimpelmees of Winterkoning	€ 5,00
• Webcam	€ 9,99
• Vogelwacht verjaardagskalender	€ 5,00

Suggesties met betrekking tot aanpassing en/of uitbreiding van het winklassortiment zijn bijzonder welkom.

Coördinator Vogelwacht-Winkel:

Jacques Raats

Maasstraat 65 te Veghel

Telefoon: 0413-369388 (voor afspraak van tevoren even bellen)

Kijk ook eens op www.vogelwachtuden.nl en klik op 'algemeen', daar vind je de winkel.

Verjaardagskalender Vogelwacht Uden te koop!

Deze prachtige kalender is uitermate geschikt om als cadeau weg te geven aan familie, vrienden, kennissen, collega's, relaties en andere bekenden. Maar wat moet zo'n kunstwerk wel niet kosten? Dat valt enorm mee hoor, want voor **viif euro** mag je hem mee nemen en hij is natuurlijk verkrijgbaar in onze winkel. Bij aanschaf van 25 of meer kalenders zijn er speciale prijsafspraken mogelijk.

De kalender is op verschillende adressen te koop, te weten:

- * Peter van de Braak, Wislaan 21 (Uden)
- * Jan-Willem Hermans, Broekmorgen 28 (Uden)
- * Jacques Raats, Maasstraat 65 (Veghel), en bij andere bestuursleden.

Vogelwacht Uden aanwezig op de ‘Ujese Baggemèrt’

UDEN - Tijdens de laatste Baggemèrt vormde het illustere trio Peter de Haan, John de Haan en Jan-Willem de Haan één van de hoogtepunten van deze oeroude Udense Markt. Met hun ‘Ujese Vogeloars kroam’ trokken ze de aandacht van honderden carnavalsvierders. De ‘De Hanen’ zijn ervaren vogelaars uit de regio en stammen af van de bekende TV-presentator, Nico de Haan.

De drie tenten op de markt in Uden waren op maandag 15 februari gevuld met marktkraampjes waar oer-Hollandse kost aan de man (of vrouw) werd gebracht. Balkenbrij, worst en stamp en bloedworst. Naast de vele muzikale optredens, moesten er natuurlijk heel wat (knuffel)varkens worden verhandeld.

Ludieke vogelquiz

Een opvallende stand op de Baggemèrt, was die van Vogelwacht Uden, bemand door ‘De Hanen’ (zie foto). Zij bestookten het (al dan niet nuchtere) publiek met een ludieke vogelquiz, waarbij door middel van tien vragen hun vogelkennis op de proef werd gesteld. Het aardige aan deze quiz was dat men altijd prijs had, wat zeer werd gewaardeerd. Een deelneemster zei daarover: “het was helemaal niet moeilijk hoor, ik had alle tien de vragen goed.” Peter de Haan was na een paar uur zijn stem al kwijt, maar dat mocht de pret niet drukken. “Het was erg leuk om te doen, we hebben veel enthousiaste reacties gehad waarbij het carnavaleske publiek massaal meedeed aan de vogelquiz. De verkoop van onze verjaardagskalender liep helaas wat minder. Al met al was het reuze gezellig en zeker voor herhaling vatbaar”, besluit Peter de Haan met een knipoog.

Peter Noy

Vlnr: Jan-Willem de Haan, Peter de Haan en John de Haan

Nobru.....

TECHNISCH PERSONEEL BV

Dé specialist voor technische functies

- **Opdrachtgevers** kunnen vacature(s) voorleggen aan Nobru waarna zij zich toelegt op het, binnen de gestelde termijn en budget, adequaat vervullen van de personeelsbehoefte.
- **Werkzoekenden** met een technische of technisch/commerciële achtergrond kunnen bij Nobru terecht voor advies en bemiddeling naar een duurzame baan bij een van haar opdrachtgevers.

De belangrijkste vakgebieden waarbinnen Nobru Technisch Personeel werkzaam is, zijn:
Elektrotechniek, Werktuigbouwkunde, Bouwkunde en Civiele Techniek.

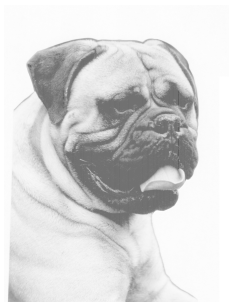
Nobru Technisch Personeel B.V.
Rondweg 73 (Poort van Uden)
Postbus 73
5400 AB Uden

Telefoon: 0413-243610
Fax: 0413-243615
E-mail: info@nobru.nl
Internet: www.nobru.nl

premium honden & katten voeders,

ZO'N KWALITEIT; ZO VOORDELIG !!

www.4feedt.nl

Onder andere in ons assortiment:

20 kg Senior krokant:	€ 28,80
20 kg Superieur Krokante brok:	€ 25,20
20 kg Superieur Kip & Rijst (Premium):	€ 27,10
20 kg Superieur Puppy brokjes:	€ 34,10
15 kg Superieur Lam & Rijst (hypoallergeen):	€ 23,95
10 kg 6-Mix kattenbrokjes:	€ 18,50

en vele andere soorten; ook alles in 10 kg verpakkingen

Gratis bezorgservice in Uden, Oss, Veghel, Nijmegen, Wijchen en omgeving!

U bent ook van harte welkom in onze winkel:
Honden & Katten Speciaalzaak 4FEEDT
Volkelseweg 26 - 5405 NA Uden

Kijk eerst op www.4feedt.nl voor de openingstijden!!

Meer informatie en VOORDELIG on-line shoppen (> 1.000 artikelen):

www.4feedt.nl

Of vraag een folder aan: 0413 - 266 398

 De Kleuter
tuincentrum

Uw tuinvakman

Alle tuinartikelen, tuinontwerp,
aanleg en onderhoud van tuinen

Tuincentrum De Kleuter
Goorkensweg 1 - UDEN

Telefoon: (0413)261078

Fax: (0413)252323

E-mail: info@dekleuter.nl

Internet: www.dekleuter.nl

Voor boeken en tijdschriften gaat u naar:

Boekhandel Bert van der Heijden

Mondriaanplein 12, 5401 HX UDEN

Telefoon: 0413-260907

Internet: www.libris.nl

E-mail: bertheijden@libris.nl

Gordijnen
vloerbedekking
binnenzonwering
raamdecoraties
enz.

Neringstraat Oost 7-9
5401 GM Uden
Tel.: 0413-250510
Fax.: 0413-247210

www.vloerenraam.nl

Een huiscollectie Impressions;
een collectie met veel keus en
kwaliteit, speciaal voor u
geselecteerd en vervaardigd.
WELKOM

Het Bloemenmagazijn
Botermarkt 5-7
5404 NV UDEN

Tel.: 0413-267988
Fax: 0413-257584

Thuis in wonen

Atriensis B.V.
Insulindelaan 124
Postbus 842
5600 AV Eindhoven
Telefoon: 040-2367859
Fax: 040-2364278

E-mail: info@atriensis.nl
Webite: www.atriensis.nl

Th. Peters Machinale Timmerwerken

Het juiste adres voor kozijnen en trappen

Eisenhowerweg 22
5466 AC VEGHEL
Tel.: 0413-377744
Fax: 0413-354755

**Slagerij
Frans Knobbout**

Drossaard 12
5403 ET UDEN
tel: 0413-267354

*Wij bieden u met zekerheid het
beste rundvlees uit Nederland*

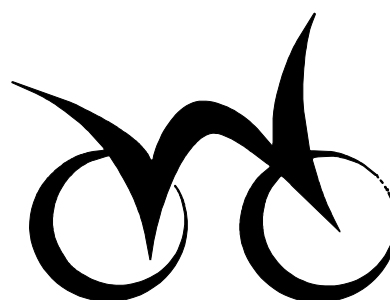
COCK ULAND de fietsenwinkel

**Drossaard 47
5403 ES Uden
Tel. 0413-267088**

**Duifhuizerweg 8 Tel. 0413 363785
5406 TB Uden Fax 0413 342047**

*Voor al uw agrarisch
loonwerk*

**wim de wilt
tweewielers**

**Tweewielers Wim de Wilt v.o.f.
Kerkstraat 4, 5401 BE UDEN**

**Telefoon: 0413-262620
Telefax: 0413-255560
E-mail:
tweewielerswimdewilt@gmail.com**

snijders metaal

IJZERWAREN
GEREEEDSCHAPPEN
METALEN

Kapelstraat 1
5401 EC UDEN
Tel.: 0413 - 262780

de Bruin

verzekeringen

**Een vertrouwd adres
voor al uw verzekeringen**

Velmolenweg 87, Uden • Telefoon: (0413) 330999
E-mail: info@debruin.nl • Internet: www.debruin.nl

Foto Rooijmans

www.fotorooijmans.nl

Markt 10 - 6021CD - Budel
tel. 0495-494890
h.rooijmans1@chello.nl

Al vele jaren zijn wij het adres voor Swarovski verrekijkers, Spottingscopes en toebehoren.

Met gedegen advies en eindeloos geduld staan we u terzijde in uw keuze voor het juiste Swarovski produkt.

Een produkt dat beschouwd mag worden als de "Rolls Royce" onder de optiek. De "EL-serie" bijvoorbeeld wordt op 140 punten op kwaliteit gecontroleerd. Daardoor ontstaat een produkt waarop met een gerust hart 30 jaar garantie wordt gegeven (10 jaar bij spotting scopes)

SWAROVSKI

SWAROVSKI OPTIK DIGISCOPING

Dankzij de DCA, DCB en TLS800 gaat voor u de fascinerende wereld van SUPER-TELE-FOTOGRAFIE open.

Met gemak haalt u uw moeizaam te benaderen object 40,...50,...60 maal dichterbij. Vogels en wild fotograferen was nog nooit zo gemakkelijk.

Met 30 jaar ervaring in fotografie kunnen wij u uiteraard een schat aan informatie en adviezen verstrekken, waardoor goede resultaten meteen haalbaar zijn.

Het assortiment van Swarovski omvat meer dan 25 kijkers en telescopen.

**Super
deBoer
Supermarkt
De Laak**

'DE BESTE SUPERMARKT VAN BRABANT'

**Drossaard 14-18
5403 ET UDEN
Telefoon: 0413-267837**

Paalman B.V.

Specialist op het gebied van:

- * Telecom**
- * Datanetwerken**
- * Beveiliging**
- * Elektrotechniek**

**Nistelrodeseweg 7B
5406 PT UDEN**

Tel.: 0432-260741

E-mail: paalman@paalman-bv.nl

Website: www.paalman-bv.nl

Hans van den Heuvel Machinale Timmerwerken

***Voor al uw binnen- en
buitendeuren***

**Leurke 2A
5427 EE BOEKEL
Tel.: 0492-323861
Fax: 0492-324013
Website: www.heuveldeur.nl**

JAN PEERENBOOM

**Aannemingsbedrijf
Jan Peerenboom B.V.
Volkelseweg 6
5405 NA Uden
tel: (0413) 26 37 40**